

326

שירי אזכרה

משיעוריו השבועיים של
הגה"צ הרב אליעזר ברלנד שליט"א

פרשת
נצבים וילך
תשפ"ג

מכון

קרן הצדיק

שׁוּעוּזִים

שׁוּעוּז שְׁנַמְסֵד מִמְּקוֹם שְׁהוּתוֹ שֶׁל מוֹזִינֵנו הַרֵב שְׁלִיט"א יוֹם חֲמִישִׁי ב"א אֱלוֹל נְצַבִּים וַיִּלָּךְ

תְּחִיַת הַמֵּתִים, עַד שְׂרַבְנוּ יְקוּם
מִהַקְבֵּר. תְּחִיַת הַמֵּתִים עֲצָמָה יֵשׁ
הַמּוֹן שִׁיטוֹת מְתֵי זֶה יִהְיֶה, אֲבָל
עַד שְׁהַרְבִּיָּה [יִתְּיָה] טְמוֹן עֲדִין
בְּאוּמָן, גַּם מְשִׁיחַ יִסַּע, וְגַם אַחֲרֵי
מְשִׁיחַ יִסַּעוּ. וְכֻלָּם חֲזִיבִים [לְנוֹסוּעַ]
בְּלֵי שׁוּם סְפִיקוֹת וְהַרְהוּרִים
וּשְׂאֵלוֹת, הֵם בְּנֵיהֶם בְּנֵי בְנֵיהֶם,
נִינְיָהֶם, נִינְיָהֶם, עַד סוֹף כָּל
הַדּוֹרוֹת חֲזִיבִים לְנִסְעַ לְאוּמָן מִדֵּי
שָׁנָה בְּשָׁנָה לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה !.

בְּכֵן חֲזִיבִים לְנִסְעַ לְאוּמָן בְּלֵי
יּוֹצֵא מִהַקְבֵּל, וְזֶה לְדוֹרֵי
דוֹרוֹת, עַד שְׁיִגִיעַ מִלָּךְ הַמְּשִׁיחַ
וְעַד שְׂרַבְנוּ יְקוּם מִהַקְבֵּר. [וְעַד] אֲזַ
גַּם מְשִׁיחַ יִסַּע לְאוּמָן, וְכֻלָּם
חֲזִיבִים לְנִסְעַ בְּלֵי יּוֹצֵא מִהַקְבֵּל,
בְּלֵי הַרְהוּרִים וּבְלֵי סְפִיקוֹת,
הַדְּבָר הַזֶּה הוּא הַדְּבָר הַכִּי בְּרוּר
שֶׁיֵשׁ בְּעוֹלָם, וְהַכִּי טְהוֹר וְנִהַר
וּבְהִיר. וְכֵן אֶחָד חֲזִיב לְנִסְעַ בְּלֵי
שׁוּם שְׂאֵלָה וּבְלֵי שׁוּם סְפִיקוֹת,
וְכֻלָּם יִסַּעוּ לְאוּמָן כָּל הַדּוֹרוֹת עַד

בְּנֵס חֲבוּדָת בְּנֵי הַנְּעוּזִים הַכְּנָה לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה אוֹר לְיוֹם שְׁלִיט"א לִיל י"ט אֱלוֹל נְצַבִּים וַיִּלָּךְ

וְלָכֵן רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַזֶּה זֶה תְּקוּן
לְכָל הַגְּלָגוּלִים, כְּכַר פַּה שֶׁשׁ אֶלֶף
שָׁנָה. זֶה כָּל אֶחָד נִמְצָא כְּכַר מֵאָה
גְּלָגוּלִים. וְכֵן אֶחָד הָיָה בְּמַגְדָּל

רֵאשׁ הַשָּׁנָה תִּשְׁפֹּד תַּחַל שְׁנַת
פְּדוּת, ד' זֶה דוֹד הַמִּלָּךְ.
כִּי בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַזֶּה צָרִיךְ
לְהַתְּגַלּוֹת מִלָּךְ הַמְּשִׁיחַ - בֶּן דוֹד.

הָרֵאשׁוֹן, וְהוּא נִכְרָא לְפָנֵי אָדָם
הָרֵאשׁוֹן. וְאֶפְלוּ שָׁזָה [הַתְּקוּפָה שֶׁהוּא
עֲצָמוּ כֹפֶר בַּה'], רַק לֶקַח שְׁמוֹנֶה שָׁנִים,
"אֲזֵ הַחֵחַל לֶקְרָא בְּשֵׁם ה'" (שָׁם כ"ו)
- "אֲז" זֶה [גִּימְטְרִיא] שְׁמוֹנֶה, [בְּכָל אֹפֶן
הַכְּפִירָה בַּה' שֶׁהַכְּנִיס לְעוֹלָם עַד הַיּוֹם לֹא יֵצֵאָה.

וּמֵבִיא עוֹד רֵאִיָּה שֶׁרַק שְׁמוֹנֶה שָׁנִים עֶבֶד עֲבוּדָה
זֶה:] אָבֵל "שְׁמוֹ אָנוּשׁ" (שָׁם),
"שְׁמוֹ אָנוּשׁ" זֶה [גִּימְטְרִיא] שְׁבַע
מֵאוֹת וְשְׁלוֹשׁ, "שְׁמוֹ" זֶה שְׁלוֹשׁ
מֵאוֹת אַרְבָּעִים וְשֵׁשׁ, אָנוּשׁ שְׁלוֹשׁ
מֵאוֹת חֲמִשִּׁים וְשֶׁבַע - שְׁבַע
מֵאוֹת וְשְׁלוֹשׁ. מֵשֵׁשׁ מֵאוֹת
תְּשַׁעִים וְחָמֵשׁ זֶה שְׁבַע וּמֵאוֹת
וְשְׁלוֹשׁ זֶה שְׁמוֹנֶה שָׁנִים. כָּל
הַתְּקוּפָה הֵיטָה שְׁמוֹנֶה שָׁנִים.

כְּמוֹ מְנַשֶּׁה שֶׁהוּא הֵיָה גִלְגוּל
שְׁלוֹ (- שֶׁל אָנוּשׁ), וְהוּא כְּפָר,
הוּא נִהְיָה מְלֶךְ בְּגִיל שְׁתַּיִם
עֲשָׂרָה, וְעֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה הוּא
כְּפָר, אֲזֵ זֶה בְּדִיּוּק שְׁלוֹשִׁים
וְאַרְבַּע. וְהוּא חֵי עַד שְׁשִׁים
וְשֶׁבַע, חֲמִשִּׁים וְאַחַד וְעוֹד שְׁתַּיִם
עֲשָׂרָה. שְׁלוֹשִׁים וְאַרְבַּע שָׁנָה הוּא
עֲשָׂה תְּשׁוּבָה, אָבֵל זֶה כְּבָר לֹא
עָזַר, עִם יִשְׂרָאֵל זֶה כְּבָר לֹא עָזַר
לָהֶם. עִם יִשְׂרָאֵל הִמְשִׁיכוּ "וְאַחַר

בְּכָל, כָּל אַחַד הֵיָה בְּסֻדּוֹם, כָּל
אַחַד הֵיָה בְּדוֹר אָנוּשׁ - שְׁשִׁקַּע
שְׁלִישׁ עוֹלָם. אֲזֵ סֻדּוֹם, הַפְּלָגָה,
אָנוּשׁ, וּמִבּוֹל. כִּי כָל אַחַד הֵיָה
בְּמִבּוֹל וּמִטְּבִיעָה אַחַת זֶה לֹא
הִסְפִּיק ה[תְּקוּוּן].

בִּי אָנָשִׁים חֵי תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה,
כְּמוֹ יוֹבֵל שְׁחֵי תְּשַׁע מֵאוֹת
שָׁנָה, הוּא הֵיָה "אָבִי כָל תְּפִשׁ
כְּנוֹר וְעוֹגֵב" (בְּרֵאשִׁית ד' כ"א). אֲנַחְנוּ
הַיּוֹם שָׁרְנוּ לָהּ יִתְבָּרַךְ, אָבֵל אֲזֵ
שָׁרוּ רַק לְעֲבוּדָה זָרָה. אָנוּשׁ הֵיָה
[בְּשַׁעַת פְּטִירַת אָדָם הַרֵאשׁוֹן שֶׁאֵז הַחֵחַל לְעִבּוֹד
עֲבוּדָה זָרָה] בְּגִיל שֵׁשׁ מֵאוֹת תְּשַׁעִים
וְחָמֵשׁ, כָּל הַזְּמַן שְׁאָדָם הָרֵאשׁוֹן
הֵיָה חֵי, אָף אַחַד לֹא הִעִיז לְדַבֵּר
שְׁטוּיּוֹת (- דְּבָרֵי כְּפִירָה בַּה' וְלַעֲבוֹד עֲבוּדָה זָרָה
ח"ו). שֵׁת נוֹלַד [כְּשֶׁאָדָם הַרֵאשׁוֹן הִיָּה]
בְּגִיל מֵאָה שְׁלוֹשִׁים, וְאָנוּשׁ נוֹלַד
בְּגִיל מֵאָה וְחָמֵשׁ. יָרַד לְמֵאֲתַיִם
שְׁלוֹשִׁים וְחָמֵשׁ, יֵצֵא שְׁהֵיָה [בְּגִיל]
שֵׁשׁ מֵאוֹת תְּשַׁעִים וְחָמֵשׁ.

בְּכָה כָּל זֶה מְסַבֵּיר הַעֲשָׂרָה
מֵאָמְרוֹת, שְׁאָז [מִיד אַחַר
פְּטִירַת אָדָם הַרֵאשׁוֹן] הוּא (- אָנוּשׁ) נִהְיָה,
אֲזֵ הוּא הִחְלִיט שֶׁהוּא בְּרָא אֶת
הָעוֹלָם, וְהוּא בְּרָא אֶת אָדָם

וְלִבָּן מְשִׁיחַ יבוא דוֹקא מִיִּרְבֵּעַם
בֶּן נֶבֶט, פִּי יִהְיֶה מְשִׁיחַ בֶּן
יוֹסֵף שִׁילְחָם מִלְחָמוֹת ה', אָבֶל
יָמוֹת, וְאִזּוּ יבוא מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד
וַיִּחְיֶה אוֹתוֹ. מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד יִחְיֶה
אוֹתוֹ, וְכָל זֶה יִהְיֶה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה זֶה הִרְגַע שָׁל
הַתְּגָלוֹת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד.

כִּי נִשְׁאָר לָנוּ [עד ראש השנה] שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה יוֹם, הַיּוֹם זֶה תִּי
[אלול], נִשְׁאָר שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה יוֹם
לְהַתְּגָלוֹת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד. וְלִבָּן
בְּרִיאַת הָעוֹלָם מִתְחִילָה בְּיִיז',
אֲנַחְנוּ סוֹפְרִים [את ששת ימי בראשית,
ואת ראשית בריאת העולם] מִכֹּה, אָבֶל
כֹּה זֶה הָיָה יוֹם רֵאשׁוֹן, שְׁבַת זֶה
הָיָה כ"ד, שְׁבַע יָמִים קִדְּם זֶה י"ד.
וְאִזּוּ ה' תִּקַּן אֶת שֵׁם בֶּן, אֲלֵיהוּ

הַדֹּלֵת וְהַמְּזוּזָה שְׁמֵת זְכוּרֹנָד"
[ישעיהו נ"ז ח']. וְאִזּוּ קָם יֵאשְׁיֶהוּ שָׁבֵר
אֶת כָּל הַפְּסָלִים, "וְשָׁבֵר אֶת
הַמַּצְבּוֹת וַיְכַרֵּת אֶת הָאֲשֵׁרִים
וַיְמַלֵּא אֶת מְקוֹמָם עֲצָמוֹת אָדָם"
[מְלָכִים ב' כ"ג י"ד].

וְאִזּוּ יִהְוֹנְתָן נֶכֶד שָׁל מֹשֶׁה קָרָא
לוּ [-] לַעֲדוֹ הַנְּבִיא שֶׁאֵמֵר נְבוּאָה כּוּז
לִירְבֵּעַם בֶּן נֶבֶט, וּכְשֶׁחֲזוֹר מִשְׁלִיחוֹתוֹ לּוֹמֵר זֹאת
לִירְבֵּעַם קָרָא לוֹ יוֹנְתָן] אֲלֵיוֹ הַבִּיטָה, וְהוּא
עָבַר עַל דְּבַר ה' [שֶׁה' אָמַר לוֹ לֹא לֵאכּוֹל
וְלֹא לִשְׁתּוֹת, וְהוּא נִכְנַס וְאָכַל אֲצֵל יוֹנְתָן לְפִי שֶׁאֵמֵר
לוֹ יוֹנְתָן שֶׁהוּא קִיבֵל נְבוּאָה שִׁימִין אוֹתוֹ לֵאכּוֹל
אֲצֵלוֹ, וְכֵן עָשָׂה עֲדוֹ הַנְּבִיא וְאָכַל אֲצֵל יוֹנְתָן], וְאִזּוּ
בָּא אַרְיָה וְהִכָּה אוֹתוֹ, אָבֶל הוּא
לֹא אָכַל אוֹתוֹ, וְהָאֲרִיָּה עָמַד לִיד
הַחֲמוֹר, וְלִיד הַגּוֹנֵפָה שָׁל עֲדוֹ
הַנְּבִיא.

את הגאֵלה, אֲנַחְנוּ מֵאֲמִינִים שְׁזָה
תשפ"ד.

וְלִבְּנוֹ רַק אֵלֶּה שְׁנוֹסְעִים לְאוֹמֵן
אֵלֶּה שְׂיִזְכּוּ לְנִסְעַת הַשְּׁבוּעַ
לְאוֹמֵן הַכִּי מֵאַחַר בְּיוֹם רֵאשׁוֹן
הַבָּא, הֵם יוּכְלוּ לְהֵבִיא אֶת
הַגְּאֵלָה, בְּהֵם תְּלוּיָה כָּל הַגְּאֵלָה
עֲכָשׂוּ! וַיֵּשׁ לָנוּ שְׁבוּעַ יָמִים
לְהִתְקַדֵּשׁ לֹא לְפִתּוֹחַ אֶת הָעֵינַיִם,
הָעֵקֶר זֶה שְׁמִירַת הָעֵינַיִם, שֶׁלֹּא
פּוֹתְחִים אֶת הָעֵינַיִם!

כִּי כְּתוּב בַּמִּגְלָה עֲמַקּוֹת קצ"א:
שְׂאֲדָם לֹא רוֹאֶה אִשָּׁה, הוּא
רוֹאֶה אֶת הַשְּׂדִים שְׂמֻקִּיפִים
אוֹתָהּ, אַחֲרֵי שֶׁהִיא אֲכָלָה מֵעֵץ
הַדַּעַת וְאַחֲרֵי הָעֵגֶל, אִזְ הַשְּׂדִים
מֻקִּיפִים אוֹתָהּ. וְאָדָם מֵהַשֵּׂד
שָׁבוּ, מִתְחַבֵּר עִם הַשֵּׂד שְׂבָה. וְאִז
נִהְיָה אֲנִדְרָלְמוֹסִיָּה, 'אֲנִדְר' זֶה
זָכַר 'מוֹסִיָּה' זֶה נִקְבָּה - מִתְחַבֵּר
שֵׁד עִם שְׂדָה, וְאִז נִהְיָה תְּאוֹנוֹת
דְּרָכִים, פְּגוּעִים. כָּל הַפְּגוּעִים זֶה
כָּל פַּעַם שְׂאֲדָם פִּתַּח אֶת הָעֵינַיִם
אִז יֵשׁ מִיָּד פְּגוּעַ, כִּי הַשְּׂדִים
נִכְנָסִים בְּעַרְבִים, וְהַשְּׂדִים הָאֵלֶּה,
הֵם עוֹשִׂים אֶת הַפְּגוּעַ הֵם נִכְרָאִים
מִזֶּה שְׂאִין שְׁמִירַת עֵינַיִם.

זֶה שֵׁם ב"ן, אֵלֶּיָּהוּ גִימְטְרִיא ב"ן,
הַתְּגִלוֹת אֵלֶּיָּהוּ תְּהִיָּה בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה, אִז תְּהִיָּה הַתְּגִלוֹת אֵלֶּיָּהוּ,
אֵלֶּיָּהוּ הוּא שֵׁם ב"ן מִמֶּשׁ. וְכָל
הַתְּפִלוֹת כָּל הַחֲמֵשׁ תְּפִלוֹת (לְכַאוּרָה
הַכוּוּנָה לְתַפִּילוֹת יוֹם כִּיפּוּר עִם נַעִילָה), זֶה
הַתְּגִלוֹת אֵלֶּיָּהוּ, מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד,
מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף וְכֵהֵן צֶדֶק - אֶהְרֵן
הַכֵּהֵן שֶׁהוּא יָבוֹא וְיִדְלִיק אֶת
הַמְּנוֹרָה, זֶה כָּל זֶה יְהִיָּה בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה.

וְלִבְּנוֹ צוּעֵקִים [בְּמוֹצָאי יוֹם הַכְּפוּרִים]:
"ה' הוּא הָאֱלֹקִים ה' הוּא
הָאֱלֹקִים". הָרֵאשׁ הַשָּׁנָה זֶה הַכְּנָה
לְיוֹם הַכְּפוּרִים, שְׁזָה אִז הַכָּל
רַחֲמִים, וְלִכֵּן לֹא חֲיִבִים סְקִילָה
רַק כֶּרֶת. וְעֲצוּמוֹ שֶׁל יוֹם מְכַפֵּר,
רַק אִם אָדָם יָמוֹת אוֹ שְׁנִיָּה לְפָנָי
הַשְּׂקִיעָה, אִז הוּא חֲיִב, אֲבָל כִּכְהָ
עֲצוּמוֹ שֶׁל יוֹם מְכַפֵּר. וְאִז בְּסוּף
הַיּוֹם צוּעֵקִים "ה' הוּא הָאֱלֹקִים
ה' הוּא הָאֱלֹקִים"! שְׁזָה מִתְחִיל
מִי"ז אֱלוּל, כִּי אֲנַחְנוּ כָּבַר בִּי"ח.
בִּי"ז זֶה מִתְחִיל הַתְּקוּן, הַתְּקוּן
שֶׁל שֵׁם ב"ן, שְׁזָה גִימְטְרִיא
אֵלֶּיָּהוּ, וְאֵלֶּיָּהוּ יִבְשֵׁר עַל הַגְּאֵלָה,
אֵלֶּיָּהוּ יָבוֹא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה לְבִשֵׁר

הַדְּבָרִים הַכִּי נוֹרְאִים, שְׁלֹא אָדָם הִרְאִישׁוֹן וְלֹא אֲבָרְהֶם וְלֹא יִצְחָק וְלֹא יַעֲקֹב חָלְמוּ עַל כְּאֵלֶּה דְבָרִים! בְּרַגְעַ שֶׁהוּא רָאָה פַעַם אַחַת כְּזֶה דְבָר הוּא אֲבוּד לְכָל הַחַיִּים! מִי שֶׁנִּכְשַׁל בְּרֵאִיָּה אַחַת אֲסוּרָה, רָאָה אֵיזָה אֵיפֹן, אֵינְטֵרְנֵט אִז הוּא כָּבֵר אֲבוּד לְכָל הַחַיִּים, כָּל מֵימוֹת הָעוֹלָם לֹא יוּכְלוּ לְטַהֵר אוֹתוֹ, הוּא לֹא יִכּוֹל לְהִשְׁתַּחֲרֵר מִמֶּה שֶׁהוּא רָאָה. וְאִז שׁוּם תְּפִלָּה לֹא מִתְקַבֵּלֶת, וְשׁוּם עֲבוּדָה לֹא עוֹלָה לְמַעֲלָה.

וְלִבְּנֵי אֲנַחְנוּ עֲכָשׁוּ שְׁתִּים עֲשָׂרָה יוֹם לְפָנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה תִּשְׁפִּי"ד כָּל אֶחָד יִקְבַּל עַל עֲצָמוֹ שְׁמִירַת עֵינַיִם מִחֻלָּטָה גַם בְּנִסְעָה לְאוֹמֵן גַם בְּדַרְכֵי שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּרַחוּבוֹת, כִּי זֶה הַנְּסִיּוֹן הַכִּי קָשָׁה מְכַל הַנְּסִיּוֹנוֹת, בְּרַגְעַ שֶׁנִּעְמַד בְּנִסְיֹן הַזֶּה, אִז יִהְיֶה לָנוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׂזָה יִהְיֶה הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן!

**שְׁעוֹר שְׁנַמְסֵר בְּסַעֲוֹדָה
שְׁלִישִׁית שֶׁבֶת קֹדֶשׁ בִּי
תְּבוֹא**

כִּי אָדָם הוּא לֹא רוֹאֶה אֲשֶׁה הוּא רוֹאֶה שְׂדִים שֶׁמְקִיפִים אוֹתָהּ. וְהַשֵּׁד שָׁבוּ הוּא רוֹצֵה לְרְאוֹת אֶת הַשָּׂדֶה, וְאִז הַשְּׂדִים מְקַבְּלִים כַּח וְהֵם עֲפִים אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּשִׁנְיָה אַחַת, הַשְּׂדִים הָאֵלֶּה מְקִיפִים אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּשִׁנְיָה אַחַת וְהֵם פּוֹגְעִים בְּכָל נִקְדָּה בְּעוֹלָם.

וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה בָּא לְבַטֵּל אֶת זֶה! רֹאשׁ הַשָּׁנָה בָּא לְבַטֵּל אֶת כָּל הַרְאִיּוֹת הָאֲסוּרוֹת, אֶת כָּל הַפְּגָמִים הַנוֹרְאִים, בְּמִיחָד אֵינְטֵרְנֵט אֵיפֹנִים שֶׁשָּׂם רוֹאִים דְבָרִים הַכִּי מְזַעְזָעִים שֶׁבְּעוֹלָם, שְׁלֹא הָיָה לֹא בְּדוֹר הַמְּבוּל וְלֹא בְּדוֹר הַפְּלָגָה! זֶה "בְּדַמְעָתִי עָרְסִי אֲמָסָה" – "אֲמָסָה" זֶה [ראשֵׁי תִּיבוֹת:] אֲנוֹשׁ מְבוּל סְדוּם הַפְּלָגָה. כָּל אֶחָד הָיָה בְּדוֹרוֹת הָאֵלֶּה, וְאִז לֹא הָיָה כְּאֵלֶּה דְבָרִים מֶה שֵׁיֵשׁ הַיּוֹם.

הַיּוֹם לְפָנֵי הַגְּאֻלָּה שֶׁצָּרִיכָה לְהִיּוֹת עוֹד שְׁתִּים עֲשָׂרָה יוֹם, אִז הַנְּסִיּוֹנוֹת הֵם הַכִּי הַקָּשִׁים. כִּי יֵשׁ כְּאֵלֶּה מְרָאוֹת, וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ בְּפִים אֵיזָה עֲבוּדָה זָרָה, וְזֶה הָעֲבוּדָה זָרָה הָאֲמַתִּית. וְשָׂם הוּא יִכּוֹל לְרְאוֹת אֶת כָּל

עֲשֶׂרָה, עֲכָשְׁיוּ זֶה יִהְיֶה [הַנֶּזֶק יִתְקַבֵּם לְשֵׁשׁ] וְאַרְבַּע עֲשָׂרָה, חֲמֵשׁ עֲשָׂרָה, עַד שִׁזְזוּ אֶת הַשָּׁעוֹן.

אֵת הַשָּׁעוֹן יִזְזוּ בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת לֶךָ לֶךָ, אִזּוּ יִגִּידוּ "לֶךָ לֶךָ" וְכָל אֶחָד יִזְזוּ אֶת הַשֶּׁמֶשׁ, לֶךָ לֶךָ עִם הַשֶּׁמֶשׁ, כָּל אֶחָד יִשִּׂים אֶת הַשֶּׁמֶשׁ בְּכִיס וְיִלְךָ עִם הַשֶּׁמֶשׁ, וְיִקּוּם עִם הַשֶּׁמֶשׁ, אִיךָ שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ זוֹרַחַת שִׁיחַתֶּךָ אוֹתָהּ. כִּי בְּשׁוּבוֹ בָּנִים פְּעַם יִדְעוּ לְהִזְזוּ אֶת הַשֶּׁמֶשׁ, בְּזִמְנֵי הָאֲחֵרוֹן אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מֶה קָרָה, הַשֶּׁמֶשׁ כָּל יוֹם הִיא אִזּוּ הִיא מְקַדֶּימָה אֶת הַנֶּזֶק בְּדַקָּה, הִיא מְקַדֶּימָה אֶת הַנֶּזֶק בְּדַקָּה, וְהַשְּׂקִיעָה גַם כֵּן. וְשִׁכְחוּ לְהִזְזוּ אֶת הַשֶּׁמֶשׁ [1]. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן הִזְזוּ אֶת הַשֶּׁמֶשׁ — "שֶׁמֶשׁ בְּגַבְעוֹן דּוּם וַיֵּרַח בְּעַמֶּק אֵילֹנוֹן" (יְהוֹשֻׁעַ י, יב).

וְזֶה הִיָּה הַחֲלוּם שֶׁל יוֹסֵף, יוֹסֵף הוּא לֹא רָצָה לְהִתְגַּאֲוֹת עַל הָאֲחִים. הוּא טָפֵשׁ? ! הָעֲרָבִי הַכִּי

ה"פֶּלֶא יוֹעֵץ" אוֹמֵר שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לְצַעֵק עַל אָבִא שְׁלוֹ, לָמָּה הוּא הִבִּיא אוֹתוֹ בְּכֹזֶה טְמֵאָה, שֶׁהוּא לֹא יָכוֹל לְלַמֵּד, לֹא יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל, כִּי אִם אָדָם מִתְאַפֵּק חֲמֵשׁ דְּקוֹת, חֲמֵשׁ דְּקוֹת, אִזּוּ הַיֶּלֶד יוֹצֵא יֶלֶד כְּשֶׁר, יֶלֶד שִׁילְמֵד תּוֹרָה יוֹם וְלֵילָה. יֵשׁ יְלָדִים שְׂרוֹצִים לְלַמֵּד תּוֹרָה יוֹם וְלֵילָה, יֵשׁ יְלָדִים שְׂבוֹרְחִים מִהִשְׁכִּיבָה, וְקָמִים בְּאֶחָד, [1].

אֲסוּר לְקוּם אַחֲרֵי חֲמֵשׁ, גַּם אִישׁ וְגַם אִשָּׁה לֹא מְשֻׁנָּה, אִשָּׁה יָכוֹלָה לְהִתְפַּלֵּל, בְּשֵׁשׁ לְעַמֵּד שְׂמוּנָה עֲשָׂרָה, הַיּוֹם [הַנֶּזֶק] זֶה יֵשׁ וְשֵׁשׁ עֲשָׂרָה דְּקוֹת, לְאִשָּׁה מִתֵּר כָּבֵד לְעַמֵּד בְּשֵׁשׁ שְׂמוּנָה עֲשָׂרָה, גָּבֵר צָרִיךְ לְעַמֵּד בַּנֶּזֶק, אִזּוּ גָבֵר צָרִיךְ לְעַמֵּד בְּשֵׁשׁ וְשֵׁשׁ עֲשָׂרָה, וְאִם הוּא מִתְפַּלֵּל יַחֲדָי אוֹ שֶׁהוּא הִיָּה עַר כָּל הַלְּיָלָה, אִזּוּ הוּא יָכוֹל לְהִקְדִּים אֶת הַשְּׂמוּנָה עֲשָׂרָה, אִם הוּא רוֹאֶה שֶׁאֵין לוֹ כֹחַ לְחַכּוֹת לְשֵׁשׁ וְשֵׁשׁ

מֵרֵאִי מְקוּמוֹת וְהַעֲרוֹת

1 צוֹעֵק "ה' אֶחָד, ה' אֶחָד, ה' אֶחָד, אֲבָל לֹא לְלַמֵּד מִמֶּנִּי, לֹא מִמֶּנִּי" (אֲתָה עוֹד זוֹכֵר אִיךָ לְהִזְזוּ אֶת הַשֶּׁמֶשׁ? הוּא זוֹכֵר, הִנֵּה הוּא יוֹדֵעַ. אֲבָל אֵל תִּגְלַה אֶת זֶה לְאַף אֶחָד).

1 (כְּמוֹנִי... לוֹמְדִים מִמֶּנִּי לְקוּם בְּאֶחָד, אִזּוּ דָּבָר רֵאשׁוֹן: לֹא לְלַמֵּד מִמֶּנִּי, אֲפֹלוּ שֶׁאֲנִי קֹם כָּל בֶּקֶר בְּאֶחָד, כִּי אֲנִי צוֹעֵק ה' אֶחָד, אֲנִי רוֹצֵה לְצַעֵק ה' אֶחָד, אִזּוּ יוֹצֵא לִי אִיךָ שֶׁאֲנִי מִתְעוֹרֵר אֲנִי רוֹאֶה "אֶחָד" אֲנִי

ולוי, ומקלל אותם:] "אֲחֻלְקֶם בְּיַעֲקֹב וְאֶפְיִצֶם בְּיִשְׂרָאֵל" (בְּרֵאשִׁית מט, ז) — הם לא קבלו נחלה. כי אָסוּר אָפְלוּ לְהַרְג גּוֹי, (אם תהרג גוי – אוי ואבוי לך, אָנִי מְזַהֵר אוֹתְךָ, לא, שְׁלוֹם, אֵל תַּעֲשֶׂה אֶתִּי קוֹנְצִים).

בִּי לְקַחוּ עֶשֶׂר אֶלֶף עֲרֻבִים וְזָרְקוּ אוֹתָם מֵהַצּוֹק, כְּתוּב בְּמִדְרָשׁ רַבָּה בְּאִיכָה³, בְּהַתְּחִלָּה פְּתִיחָתָא בְּסַעֲיָא י"ד, כָּל אֶחָד יִלְמַד אֶת זֶה — מִדְרָשׁ רַבָּה אִיכָה, שֶׁהַמֶּלֶךְ אֲמַצְיָה לָקַח עֶשֶׂר אֶלֶף כּוֹשִׁים עֲרֻבִים אֲדוּמִים

טַפֵּשׁ, הַפּוֹשֵׁי הֵכִי טַפֵּשׁ לֹא יִגִּיד "כְּלַכֶּם תִּשְׁתַּחֲוּוּ לִי", אִיזָה שְׁטוּיּוֹת זֶה, מָה, הוּא כָּזֶה טַפֵּשׁ?! [אלא] הוּא רָצָה לְהַגִּיד שִׁ"אֲנִי יָכוֹל לְהַזִּיז אֶת הַשֶּׁמֶשׁ", יוֹסֵף יָכַל לְהַזִּיז אֶת הַשֶּׁמֶשׁ. הוּא אָמַר: מָה אַתֶּם מְפַחְדִּים, מָה אַתֶּם מְפַחְדִּים?

בִּי יַעֲקֹב הָיָה צָרִיךְ לְלַכֵּת וּלְעַשׂוֹת מִלְחָמָה עִם שָׂכָם, הִרְמַבִּין אָמַר, כָּל אֶחָד יִלְמַד אֶת הִרְמַבִּין בּוֹיִשְׁלַח, [שֶׁהִרְמַבִּין שׁוֹאֵל:] מָה יַעֲקֹב כּוֹעֵס עַל הָאֲחִים [שִׁמְעוּן

מוראי מקומוות והערות

הסלע וישליכום וגו' באותה שעה אמר הקב"ה לא גזרתי מיתה לבני נח אלא בחרב ואלו ויביאום לראש הסלע וישליכום וכולם נבקעו ואין נחת באותה שעה אמר הקב"ה מזה אלו עושין כאן יגלו כיון שחטאו גלו וכיון שגלו התחיל ירמיה מקונן עליהם איכה:

³ מדרש רבה איכה הקדמה פסקה יד

שחקתי עליכם בימי אמציהו שנאמר (שם כ"ה) ואמציהו התחזק וינהג את עמו וילך גיא המלח מהו גיא המלח תחת כפי המלח תחת כפוי מלחמה ועשרת אלפים חיים שבו בני יהודה ויביאום לראש

וְזָרַק אוֹתָם מִהַסְלַע מִהַצּוֹק מִהַשְּׁפִיץ, וְכֹלֶם הִתְרַסְקוּ וְשָׁכְבוּ שְׁבוּעַ בְּעֵנֹוּיִים נוֹרְאִיִּים, וְלִכְּנָן ה' אָמַר "עַכְשָׁיו תִּהְיֶה גְלוּת, אֲנִי לֹא מַרְשָׁה גַם לְהִרְגַּ גּוֹי". אַתֶּם תִּפְסִיְקוּ לְהִרְגַּ עַרְבֵיִים, [4].

אז מדברים על זה שאליעזר עבד אברהם הוא אמר לאברהם אבינו: איך אני יכול ללכת? כי ללכת לחרן זה שבע עשרה יום, חרן זה אותו קר ארץ, מפה לחרן זה ישר צפון, ממצפון תפתח הרעה " (דמיון א, יד), אז זה שבע עשרה יום, כתוב בפרקי דרבי אליעזר פרק י"ז שנה בדיוק שבע עשרה ימי הלילה, והוא עשה את זה בשעה אחת, הוא עף באויר. הוא אמר: איך אני אלך, הם כלם גואלי דם. כי הוא הרג, אני לא רוצה לספר את זה, אתם

אז מדברים על זה שאליעזר עבד אברהם הוא אמר לאברהם אבינו: איך אני יכול ללכת? כי ללכת לחרן זה שבע עשרה יום, חרן זה אותו קר ארץ, מפה לחרן זה ישר צפון, ממצפון תפתח הרעה " (דמיון א, יד), אז זה שבע עשרה יום, כתוב בפרקי דרבי אליעזר פרק י"ז שנה בדיוק שבע עשרה ימי הלילה, והוא עשה את זה בשעה אחת, הוא עף באויר. הוא אמר: איך אני אלך, הם כלם גואלי דם. כי הוא הרג, אני לא רוצה לספר את זה, אתם

אליעזר שאל את אברהם: איך אני אעבר, כלם גואלי דם, זה אבא שלו [נהרג], זה אח שלו, זה הבן שלו, זה אמא שלו, זה סבתא שלו? הוא אומר: אתה, מה אכפת לך, אתה תצא מהבית. רק הוא יצא מהבית — כלם עפו באויר, גם הגמלים, עשרה גמלים [נושא] כסף וזהב, מלא

מראי מקומות והערות

דוֹקָא, כֹּלֶם כְּבוּ שָׁם, אֲנִי בְּקִיטִי יוֹתֵר מִכֹּלֶם, הוּא הִיָּה חֶבֶר טוֹב שְׁלֵי דְּוִקָא, הוּא הִיָּה כְּאֵן הִיָּה הוּא בְּנֵה אֵת כֹּל הַבְּנֵינִים פֶּה, הוּא עוֹבֵד עֶשֶׂר שָׁנִים הוּא יֵשׁ לוֹ מִשְׁאֵית, הוּא סוֹחֵב חוֹל מְלֵט [-], עַרְבֵי נוֹרְאָ חֲמֵד דְּוִקָא, עַרְבֵי טוֹב דְּוִקָא, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ לְמָה הִרְגוּ אוֹתוֹ, אֲזוֹ עַכְשָׁיו צְרִיכִים [להסיע] אֵת הַמִּשְׁאֵית שְׁלוֹ. כֹּל אֶחָד יַעֲשֶׂה רִשְׁיוֹן עַל מִשְׁאֵית, גַּם אַתָּה תַעֲשֶׂה רִשְׁיוֹן עַל מִשְׁאֵית, אַתָּה צְרִיךְ לְהִבְיֵא פְּרֻנְסָה, לְכָל הַפְּחוֹת יְהִיָּה לָךְ רִשְׁיוֹן עַל מִשְׁאֵית.

⁴ אז מהיום מפסיקים להרג ערביים, ואפילו שערכים הורגים יהודים, כל יום הורגים יהודים, עכשיו הרגו יהודי בצמית מנפים, זה אוקראני, אני לא יודע אם הוא יהודי בכלל, זה חיל, הוא מקשי יהודי, אני לא יודע אם אמא שלו יהודיה בכלל, הוא בא סתם לעשות פה כסף, להיות חיל זה כסף חכי גדול, יש לה רובה ביד ואתה יורה, אתה רואה אחד משוכו בנים - אתה נותן בו יתיה, אז בצמית מנפים אז האוטו אז המשאית דרסה אותו, ובצמית חשמונאים כבר חסלו אותו [את המחבל הדורס], מסכן, הייתי בלוגיה שלו

כֶּסֶף וְזָהָב.

"וְה' בָּרַךְ אֶת אֲבֹרְהֶם בְּכָל"

(בְּרֵאשִׁית כד, א), אֲבֹרְהֶם הָיָה
הַכִּי עֲשִׂיר בְּעוֹלָם, "וַיִּפְרֹץ מְאֹד
בְּקָרֵב הָאָרֶץ", תָּמִיד זֹאכִים
מְבִיאִים עֲזִים, וּפְהָ — עֲזִים
מְבִיאִים זֹאכִים, וַיִּפְרֹץ מְאֹד, מֵה
זֶה "וַיִּפְרֹץ מְאֹד"? — שֶׁלֹּא כְּדָרֶךְ
הָעוֹלָם, שֶׁהָעֲזִים מְבִיאִים אֶת
הַזֹּאכִים.

כִּי רַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא, אֵז אֶחָד
שָׁכַח תְּרַנְגוּלִים, אֵז הוּא גָדֵל
אוֹתָם, וְהִטִּילוּ בֵּיצִים וְנִהְיָה
אֶפְרוּחִים, אַחֲרֵי זֶה הוּא מָכַר אֶת
הָאֶפְרוּחִים וְקָנָה עוֹד עֲזִים, אֵז
הַשְּׂכָנִים בָּאוּ, הַשְּׂכָנִים קָנְאוּ בּוֹ,
הוּא יֵשׁ לוֹ כָּאֵן אֶלֶף עֲזִים, אֵז
אָמְרוּ לוֹ "אַתָּה שׁוֹבֵב בָּנִים, אַה,
אַתָּה שׁוֹבֵב בָּנִים, אַתָּה גּוֹזֵל, אַתָּה
רוֹצֵחַ, [הַעֲוִים שְׁלֵךְ] אוֹכְלִים לָנוּ אֶת
הָעֵגְבָנִיּוֹת, אוֹכְלִים לָנוּ אֶת
הַקְּשׁוּאִים, אוֹכְלִים לָנוּ אֶת
הַמְּלֶפְפוֹנִים". הוּא אָמַר: אִם
אוֹכְלִים לָכֵן מְלֶפְפוֹן אֶחָד —
שְׂיָבֵאוּ זֹאכִים וַיִּטְרְפוּ אֶת הָעֲזִים,
וְאִם לֹא — אֵז הֵם יִטְרְפוּ אֶת
הַזֹּאכִים. אֵז כָּל אַחַת הַבִּיאָה שְׁנֵי
דָבִים בְּקָרְנֵים, שְׁנֵי דָבִים, מִי

אֵז לָכֵן אָמַר: מֵה, אֲנִי אֶתֵּן לוֹ
אֶת רַבָּקָה, אֲנִי מִשְׁגָּע? ! אֲנִי
לֹא אֶתֵּן לוֹ, אֲנִי אֶקַּח אֶת הַגְּמֻלִים
וְ... וְהוּא יֵצֵא אֵלָיו עִם סִכִּין, הוּא
יֵצֵא אֵלָיו עִם סִכִּין, אֵז אֲלִיעֶזֶר עָף
בְּאִוִיר, [וְזֶה שְׁפָתוֹב] "עַל הַגְּמֻלִים עַל
הָעֵינַי" (בְּרֵאשִׁית כד, ל) — אֵז הוּא עִם
הַגְּמֻלִים עָפוּ בְּאִוִיר, וְהוּא עָף
יּוֹתֵר גְּבוּהָ מֵהַגְּמֻלִים — "עַל
הַגְּמֻלִים עַל הָעֵינַי".

טוֹב, רְאֵה לָכֵן שְׁזָה לֹא הוֹלֵךְ,
שֶׁהוּא בָּא אֵלָיו עִם סִכִּין
וְזֶה לֹא הוֹלֵךְ — "עַל הַגְּמֻלִים עַל
הָעֵינַי", אֵז הוּא אָמַר: טוֹב, אֲנִי
אֵשִׁים לוֹ רַעַל בְּאֶכֶל. אֵז הוּא אָמַר
לוֹ, בֹּא בֹא תִפְאֲדֵל, הוּא אָמַר לוֹ
תִפְאֲדֵל, בֹּא, וְוֹלְקָאם וְוֹלְקָאם
הוּא הִכְנִיס אוֹתוֹ הַבֵּיתָה עֲשֵׂה לוֹ
אֶכֶל, בּוֹרְקָס וּבְלִינְצֵ'עַס,
וּסְטִיקִים וְהַמְּבוֹרְגָר, וּמֵה לֹא
הִכִּין לוֹ, אֶת כָּל הַמְּטַעְמִים. וְהַכֵּל
הָיָה מְלֹא בְרַעַל, שְׁלֹשׁ צִלְחוֹת עִם
רַעַל, אֵז הוּא [אֲלִיעֶזֶר עָבַד אֲבֹרְהֶם]
אוֹמֵר: "לֹא אֶכֶל עַד אִם דְּבַרְתִּי
דְּבָרִי" (בְּרֵאשִׁית כד, לג), מִקְדָּם יֵשׁ לִי
לְהַגִּיד לָכֵם דְּרָשָׁה, יֵשׁ דְּרָשָׁה...

שיעור לחברי התחדשות השבוע

שְׁתִּים? מְלִיּוֹן מְאֲתִים, הֲיָה לוֹ מְלִיּוֹן מְאֲתִים אֶלֶף כְּלָבִים, לְהַכְפִּיל בְּאֶלֶף [עוים], זֶה מְלִיאָרְד מְאֲתִים מְלִיּוֹן עֲזִים, מְלִיאָרְד מְאֲתִים מְלִיּוֹן!.

כִּי אִם יֵשׁ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה אָנָּשִׁים [בקיבוץ], מְגִיעִים [על ידי צרוף רבוי הַבְּתִים] לְשֵׁשׁ מְלִיאָרְד מְאֲתִים אַרְבָּעִים מְלִיּוֹן, עִם הַצְּרוּפִים⁶, [וזה החשבון:] אִם יֵשׁ שְׁנַיִם — זֶה

שְׁרוּצָה רְבִים אַז הוּא יָבִיא עַז מְרַבֵּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא, רַבֵּי חֲנִינָא בֶן דּוּסָא הֲיָה לוֹ עֲזִים [5].

אִז יַעֲקֹב הֲיָה לוֹ מְלִיּוֹן מְאֲתִים אֶלֶף כְּלָבִים, כָּל כְּלָב הֲיָה מִמֶּנָּה עַל אֶלֶף עֲזִים. מְלִיּוֹן מְאֲתִים, כְּתוּב בַּמִּדְרָשׁ "וַיִּפְרָץ הָאִישׁ מְאֹד" (בְּרֵאשִׁית ל, מג) — אַז הֲיָה לוֹ אֶחָד אָמַר שְׁשִׁים רְבּוּא, כִּמָּה זֶה שְׁשִׁים רְבּוּא כְּפּוֹל

מראי מקומות והערות

⁵ מהיום קלם מגדלים עזים, מי שגנר בקומה ראשונה – שיגדל עזים, אחרי זה יביאו חלב עזים, אחרי זה, אחרי הבדלה, (כל אחד חוב לגדל עזים, מהיום, מהיום בשונו בנינים לכל אחד יהיה עשור עזים, עשור עזים, ויהיה חלב עזים, נעשה גבינה של עזים, חמאה של עזים, כל אחד, זה יהיה התנאי, זה יהיה

⁶ חיי מוהר"ן - אות מג

(מג) בהתורה "תקעו תוכחה", בלקוטי תנינא בסימן ח', מובא לענין גדל עצם המעלה פשוטין שנתוסף

שָׁנִים, שָׁלֹשׁ — זֶה שָׁשׁ, אַרְבַּע —
 עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע, חֲמֵשׁ — מֵאָה
 עֲשָׂרִים, שָׁשׁ — שִׁבְעַת מֵאוֹת
 עֲשָׂרִים, שִׁבְעַת — חֲמֵשׁ אֶלֶף
 אַרְבָּעִים, שְׁמוֹנֶה — זֶה אַרְבָּעִים
 אֶלֶף, תִּשְׁעַת — זֶה שָׁלֹשׁ מֵאוֹת
 שָׁשִׁים אֶלֶף, עֲשָׂר — שָׁלֹשׁ מִלְיוֹן
 שָׁשׁ מֵאוֹת, אִזּוֹ זֶה אַרְבַּע מִלְיוֹן
 עֲשָׂר, אֶחָד עֲשָׂרָה — זֶה אַרְבָּעִים
 וְאַרְבַּע מִלְיוֹן, בְּעֲשָׂר מְגִיעִים
 לְשָׁלֹשׁ מִלְיוֹן שָׁשׁ מֵאוֹת, אִזּוֹ
 מְעַגְלִים אֵת זֶה לְאַרְבַּע מִלְיוֹן, אִזּוֹ
 כְּפוֹל אֶחָד עֲשָׂרָה זֶה אַרְבָּעִים
 וְאַרְבַּע, כְּפוֹל שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה זֶה
 חֲמֵשׁ מֵאוֹת מִלְיוֹן, כְּפוֹל שָׁלֹשׁ
 עֲשָׂרָה זֶה שָׁשׁ וְחֲצִי מִלְיָאָרָה.

מֵרֵאִי מוֹקוּמוֹת וְהֵעֲרֹת

שָׁל אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת כְּגוֹן אֲבִיגַד אִזּוֹ נִתְרַבֵּן הַבְּתִים
 כְּמִסְפָּר אַרְבַּע פְּעָמִים שֶׁהוּא עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה.
 וְכִשְׁנִתְּוֹסֵף עוֹד אוֹת אַחַת וְנִעְשָׂה תְּבָה שֶׁל חֲמֵשׁ
 אוֹתִיּוֹת, אִזּוֹ נִתְרַבֵּה הַבְּתִים כְּמִסְפָּר חֲמֵשׁ פְּעָמִים
 עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה שֶׁהוּא מֵאָה וְעֲשָׂרִים. וְכִן כִּשְׁנִתְּוֹסֵף
 עוֹד אוֹת אַחַת וְנִעְשָׂה תְּבָה שֶׁל שָׁשׁ אוֹתִיּוֹת אִזּוֹ
 נִתְרַבֵּן הַבְּתִים כְּמִסְפָּר שֵׁשׁ פְּעָמִים מֵאָה וְעֲשָׂרִים
 שֶׁהוּא שִׁבְעַת מֵאוֹת וְעֲשָׂרִים:

וְכִן לְעוֹלָם שֶׁכֵּל מֵה שְׁנִתְרַבֵּה אוֹת אַחַת נִתְרַבֵּן
 הַבְּתִים כְּפִי כְּפוֹלוֹת כֹּל מִסְפָּר הָאֲבָנִים הָאֵלוּ
 הַנִּמְצָאִים עִתָּה כְּמִסְפָּר כֹּל הַבְּתִים שֶׁנִּבְנוּ מֵהָאֲבָנִים
 שֶׁהָיוּ מִקֶּדֶם, וְהָיוּ הֵיטֵב. וְעַזְרָה בְּפִרְדֵּס שֶׁם מִבְּאֵר עֲנִין
 זֶה. וְדַעַת לְבָנוֹן נִקְלָה לְהִבִּין הַטַּעַם מִי שֶׁבִּיּוֹ הֵיטֵב
 מֵהוּת הַצְּרוּפִים, וְאִין לְהֵאָרֵץ בְּיָהּ. וְמִזֶּה תִּבִּין לְעִנִּין
 הַנִּפְשׁוֹת הַנִּזְ"ל וְהָאֵל לָהּ הַחֲשׁוֹבֵן מִמִּסְפָּר כְּמֵה אוֹתִיּוֹת
 שֶׁנִּתְרַבֵּי אֲבָנִים וְכִן לְעִנִּין הַנִּפְשׁוֹת הַנִּזְ"ל וְכוּ'. (וְלֹא
 הֵעֲתִק):

נִמְצָא שֶׁמִּשְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה אֲבָנִים נִעְשִׂים שֶׁשָּׁה אֶלְפִים
 וְשְׁתַּיִ מֵאוֹת וְשִׁבְעָה וְעֲשָׂרִים מִלְיוֹן וְעֲשָׂרִים אֶלֶף
 וְשְׁמוֹנֶה מֵאוֹת (6,227,020,800). וְעַל פִּי דְרֹךְ זֶה
 תִּחְשַׁב לְעוֹלָם. וְהָיוּ הֵיטֵב עַד הֵיכֵן הָרַבִּי מִגִּיעַ
 כִּשְׁנִתְּוֹסֵף אֶבֶן אֶחָד עַל הָאֲבָנִים הֵינִי נִפְשׁ אֶחָד עַל
 הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ שֶׁל הַנִּפְשׁוֹת שֶׁהָיוּ כְּבֵר. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 יִזְכְּנוּ לְשִׁמְחָה אֶלּוּ הַבְּתִים אֲשֶׁר עָלִיהֶם נֶאֱמַר
 (יִשְׁעִיָּה נ"ו), "וְשִׁמְחִתֶּם בְּבֵית תִּפְלֹתַי" כְּמוֹכֵן
 בְּהִתְרַבֵּה הַנִּזְ"ל אֲשֶׁרֵי הָאֶבֶן לָזֶה:

נִפְשׁ אֶחָד לְהַקְבוּץ הַקְּדוּשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁעַל יְדֵי זֶה
 נִתְרַבֵּן הַבְּתִים שֶׁל הַתְּפִלָּה אֶלְפִים וְרַבִּי רַבְבוֹת
 מֵה שְׁאִין הַפֶּה וְכוּל לְדַבֵּר וְהִלֵּב לְחֹשֵׁב כִּי אֵינִי
 כְּמִסְפָּר יְצִירָה שְׁתַּיִ אֲבָנִים בּוֹנוֹת שֶׁנִּי בְּתִים שֶׁלֹּשׁ
 אֲבָנִים בּוֹנוֹת שֶׁשָּׁה בְּתִים אַרְבַּע עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה
 בְּתִים, חֲמֵשׁ מֵאָה וְעֲשָׂרִים, שֵׁשׁ שִׁבְעַת מֵאוֹת וְעֲשָׂרִים
 וְכוּ' עַן שָׁם:

וְהֵנִי מִבְּאֵר לָהּ הַכֹּלל בְּיָהּ כְּדִי שֶׁתַּדַּע חֲשׁוֹבֵן עֲצִים
 רַבִּי הַבְּתִים כְּבִירוֹ, וְתִבִּין גְּדוּלוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ
 וּמַעֲלַת הַקְּבוּץ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמֵה וְכְמֵה בְּתִים כְּלִי
 שְׁעוֹר וְעַד נִתְּוֹסֵפוֹ וְנִתְרַבֵּן כִּשְׁנִתְּוֹסֵף נִפְשׁ אֶחָד
 לְהַקְבוּץ הַקְּדוּשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְהוּא שֶׁכֵּל מֵה שְׁנִתְּוֹסֵף
 אֶבֶן אַחַת, אִזּוֹ נִתְרַבֵּן הַבְּתִים כְּמִסְפָּר כְּפוֹלוֹת שֶׁל כֹּל
 מִסְפָּר הָאֲבָנִים הָאֵלוּ כְּכֹל הַמִּסְפָּר שֶׁל כֹּל הַצְּרוּפִים
 שֶׁהֵם הַבְּתִים הַקְּדוּמִים:

לְמִשְׁל בַּתְּחִלָּה הָיוּ שְׁתַּיִ אֲבָנִים וְהָיוּ בּוֹנִים שֶׁנִּי בְּתִים.
 הֵינִי כִּי מִן תְּבָה שֶׁל שְׁתַּיִ אוֹתִיּוֹת אִין נִעְשִׂין מִמֶּנּוּ כִּי
 אִם שֶׁנִּי צְרוּפִים, לְמִשְׁל א"ב אִין וְכוּלִין לְצִרְפֵּי כִּי אִם
 בְּשֶׁנִּי צְרוּפִים הֵינִי א"ב ב"א. וְכִשְׁנִתְּוֹסֵף עוֹד אֶבֶן הֵינִי
 אוֹת שְׁלִישִׁית, וְנִעְשָׂה תְּבָה שֶׁל שָׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת, כְּגוֹן
 אֲבִיגַד אִזּוֹ נִתְרַבֵּן הַבְּתִים כְּפִי כְּפוֹלוֹת מִסְפָּר אֵלוּ
 הָאֲבָנִים שֶׁהֵם שָׁלֹשׁ כְּכֹל הַמִּסְפָּר שֶׁל הַבְּתִים
 הָרֵאשׁוֹנִים, דִּהֵינִי כְּפִי כְּפוֹלוֹת מִסְפָּר שָׁלֹשׁ שֶׁהוּא
 מִסְפָּר הָאֲבָנִים שֶׁל עֲכָשׁוּ מִמִּסְפָּר הַבְּתִים הַקְּדוּמִים
 שֶׁהֵם שָׁנִים, הֵינִי שָׁלֹשׁ פְּעָמִים שָׁנִים שֶׁהִיא שֶׁשָּׁה.
 וְעַל כֵּן שָׁלֹשׁ אֲבָנִים בּוֹנוֹת שֶׁשָּׁה בְּתִים:
 וְכִן אַחַר כֵּךְ כִּשְׁנִתְּוֹסֵף עוֹד אוֹת אַחַת וְנִעְשָׂה תְּבָה

אִם יֵשׁ שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה אָנָשִׁים, אִזּוֹ מְגִיעִים לְשֵׁשׁ וְחֻצֵי מְלִיאָרְד. אִזּוֹ בְּרַגְעַ שְׁיֵשׁ שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה אָנָשִׁים, כְּכֹר מְכַסִּים אֶת כָּל כְּדוּר הָאָרֶץ, זֶה כְּאֵלוֹ כָּל כְּדוּר הָאָרֶץ מִתְפַּלְלִים, שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה אָנָשִׁים מִתְפַּלְלִים בְּשׁוֹבוֹ בָּנִים — זֶה כְּנֶגֶד כָּל כְּדוּר הָאָרֶץ, כְּדוּר הָאָרֶץ הַיּוֹם זֶה שְׁבַע מְלִיאָרְד שֵׁשׁ מֵאוֹת מְלִיוֹן, אִזּוֹ זֶה כְּמַעַט כָּל כְּדוּר הָאָרֶץ, בְּרַגְעַ שְׁיֵשׁ לָנוּ שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה אָנָשִׁים זֶה שֵׁשׁ וְחֻצֵי מְלִיאָרְד. אָדָם בָּא לְעוֹלָם בְּשִׁבִיל שֵׁשׁ וְחֻצֵי מְלִיאָרְד, אָדָם כְּשֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל בְּמַגִּין אִזּוֹ זֶה כְּמוֹ שֵׁשׁ וְחֻצֵי מְלִיאָרְד אִישׁ.

עֲבָשִׁיו [בְּדָף הַיָּמִין] זֶה קְדוּשֵׁינִי; "וְאֹתוֹ הִרְגַתְּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עֲמוֹן" (שְׁמוּאֵל ב' יב, ט), כִּי שְׂמַאי אֹמְרִים שֶׁהַמְּשַׁלַּח חֵיב, "וְאֹתוֹ הִרְגַתְּ", אֲבָל הוּא לֹא הִרְגָה, זֶה הָיָה אֶתָּה, זֶה הָיָה שְׁלוֹם פּוֹקֵס, יֵשׁ סֶרְטוֹן, רוֹאִים בְּסֶרְטוֹן, אֶתָּה לֹא יָכוֹל לְהִכְחִישׁ, אֶתָּה לֹא יָכוֹל לְשַׁקֵּר, מִי הִרְגָה אֶת אֹרְיָה? מִי הִרְגָה אוֹתוֹ? הוּא נִהְרַג, אֵף אֶחָד לֹא הִרְגָה אוֹתוֹ, מֶה זֶה "אֹתוֹ הִרְגַתְּ"? כְּתוּב בְּדָף מ"ד

אִזּוֹ אָדָם צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּמַגִּין, וְלִדְעַת אֶת כָּל הַש"ס, וְלִגְמֹר כָּל יוֹם עֲשָׂרָה דְפִים, כָּל הָרֵאשׁ הַשָּׁנָה — אָמַר ר' יִשְׂרָאֵל סְלִנְטֵר: זֶה לְלַמֵּד גְּמָרָא עִם רַש"י, ר'

מֵרֵאשִׁית מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

דַּתְנָא קַמָּא סַבְרָא אֵפִילוּ מְדִינַי שְׁמַיִם נְמִי פְטוּר אֵילָא דִּינָא רַבָּה וְדִינָא זֹוטָא אֵיכָא בִּינִייהוּ וְאֵיבַעִית אֵימָא שְׂאֵנִי הַתָּם דְּגַלִּי רַחֲמָנָא אוֹתוֹ הִרְגַתְּ בַּחֲרָב בְּנֵי עֲמוֹן וְאֵיִדְךָ הֵרִי לְךָ כַּחֲרָב בְּנֵי עֲמוֹן מִהַ חֲרָב בְּנֵי עֲמוֹן אֵין אֶתָּה נִעְנֵשׁ עֲלֵינוּ אֵף אֹרְיָה הַחֲתִי אֵין אֶתָּה נִעְנֵשׁ עֲלֵינוּ מֵאֵי טַעֲמָא מוֹרֵד בְּמַלְכוּת הוּוּהוּ דְקַאֲמַר לִיהּ וְאִדוֹנִי יוֹאֵב וְכָל עַבְדֵי אִדוֹנִי עַל פְּנֵי הַשְּׂדֵה חוֹנִיִּים

⁷ יְקִידוּשֵׁינִי מַג, ע"א

הַאוּמֵר לְשׁוֹחֲחוֹ צֵא הַרוּג אֶת הַנֶּפֶשׁ הוּא חַיִּיב וְשׁוֹלְחֵיו פְטוּר שְׂמַאי הֹזְקוּ אוּמֵר מִשּׁוֹם חַגִּי הַנְּבִיא שׁוֹלְחֵיו חַיִּיב שְׂנַא' אוֹתוֹ הִרְגַתְּ בַּחֲרָב בְּנֵי עֲמוֹן מֵאֵי טַעֲמָה דְשְׂמַאי הֹזְקוּ קַסְבְּרָא שְׁנֵי כְּתוּבִים הַבָּאִים כְּאֶחָד מִלְּמַדְרֵין וְהוּא הוּוּהוּ לֹא דְרִישׁ וְאֵיבַעִית אֵימָא לְעוֹלָם דְרִישׁ וְמֵאֵי חַיִּיב חַיִּיב בְּדִינֵי שְׁמַיִם מְכַלֵּל

בְּקִדּוּשֵׁינוּ, שְׁמִשְׁמִים אוֹמְרִים שֶׁהַמְשַׁלַּח תִּיב, "אתו הַרְגַתְּ" כִּכָּה כְּתוּב [8], אִזּוּ מִי רָצַח אֶת אוֹרְיָה? "וְאתו הַרְגַתְּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוּז", ה' אָמַר [גְּדוּר]: אֲנִי סוֹלַח לָךְ עַל הַכֹּל, חוּץ מִזֶּה שֶׁהַרְגַתְּ אֶת אוֹרְיָה. כִּי הִזְהַר אוֹמֵר שֶׁבְּכֻלֵּל לֹא

הָיָה [עַד אִזּוּ לאוריה] יְחִיד, הִזְהַר אוֹמֵר בְּדָף ה' אוֹ בְּדָף ט' בְּדָף כ' כִּי בְּכֻלֵּל לֹא הָיָה יְחִיד, וְהוּא כְּבָר חַי אֶתָּה עֶשֶׂר שָׁנִים וְלֹא הָיָה יְחִיד.

כְּמוֹ [בְּרִיית ד'] רַב סְפָרָא שֶׁלֹּא הָיָה יְחִיד, [בְּרִיית ד'] רַב סְפָרָא קָפֵץ מֵהֶגֶג, קָפֵץ מֵהֶגֶג לְהַגִּיד יְהִי

מוראי מקומות והערות

וְנִחְרִין לְהַאי שְׁרָגָא, דְּנָשִׁין מִתְתַּקְּנוּ בְּהַאי מַצְוָה. נָשִׁין בְּתַקְנָא דְּהַאי גַּר. וּגְבִירִין בְּאוֹרֵייתָא, לְאַנְרָרָא לְהַאי גַּר. תַּקְנָא דְּמַצְוָה דְּנָשִׁין אֶתְרִיבֵי בְּהוּ.

[הַסְּתַפֵּל לְאַחֲרָיו וְרָאָה אֶת בַּת הַמַּרְאָח עוֹמֶדֶת מֵאַחֲרֵיהֶם. אָמַר, כִּי גַר מַצְוָה, מַה זֶה גַּר? זֶה הַגַּר שֶׁהֵימָּה מַצְוָה שְׁנָשִׁים זוֹכוֹת בָּהּ, וְהֵיא גַּר שְׂבָת. שָׂאף עַל גַּב שְׁנָשִׁים לֹא זוֹכוֹת בַּתּוֹרָה, חַי הַנְּבָרִים זְכוּים בַּתּוֹרָה וּמְאִירִים אֶת הַגַּר הַזֶּה שֶׁהַנְּשִׁים מִתְקַנְוֹת בְּמַצְוָה הַזֶּה. הַנְּשִׁים בַּתְּקוּן שֶׁל הַגַּר הַזֶּה - וְהַנְּבָרִים בַּתּוֹרָה לְהַאֲרִי לְגַר הַזֶּה, תַּקּוּן הַמַּצְוָה שֶׁהַנְּשִׁים הַחֲסִידִים בְּהֶם].

שְׂמַעְתָּ הֵיחָא אֶתְתָּא וּבְקָתָא, אֲדִיחֵכִי קָם אַבְוָה דְּאֶתְתָּא, דְּהִתְתָּ תְּמוּן, וְעָאֵל בִּינְיָיָהוּ, וְחִמָּא בְּרִיתָהּ קַיִמַת אַבְתְּרִיָּהוּ וּבְקָתָא, שְׂאִיל לָהּ אַבְוָה. סַחַת לִיה (רַבִּי אַבָּא) עוּבְדָא. שְׂאֲרֵי אַבְוָה דְּאֶתְתָּא אוּף אִיהוּ וּבְקָה. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי, דִּילְמָא תַּתְנֶהּ בְּעֻלָּה דְּבְרִיתֶיהּ, לֹא זָכָה בְּאוֹרֵייתָא. אָמַר לִיה וְדַאי חֵכִי הוּא, זַעַל דָּא וְדַאי בְּכִינוּ, אֲנָא וּבְרַתִּי תְדִיר.

[שְׂמַעְתָּ אוֹתָהּ אִשָּׁה וּבְקָתָהּ. בִּין קָף קָם אַבִּי הַאֲשֶׁה שְׂתִיָּה שָׁם וְנִכְנַס בִּינְיָהֶם, וְרָאָה אֶת בַּתוּ עוֹמֶדֶת מֵאַחֲרֵיהֶם וּבוּכָה. שָׂאֵל אוֹתָהּ אַבְיָה, וְהִיא סַחָה לוֹ (רַבִּי אַבָּא) אֶת הַמַּעֲשֵׂה. הַתְּחִיל אַבִּי הַאֲשֶׁה אָף הוּא לְבַפּוֹת. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, אוּלַי תַּתְנֶהּ בְּעֻלָּה שֶׁל בַּתְּךָ לֹא זָכָה בַּתּוֹרָה? אָמַר לוֹ, וְדַאי קָף זֶה, זַעַל זֶה וְדַאי אֲנִי בּוֹכִים אֲנִי וּבִתִּי תַמִּיד].

וּבְגִין דְּחִמְיָנָא, לִיה יוֹמָא חַד, דְּדִלְגִי מֵאַנְרָא דָּא, לְמִשְׁמַע קִדְיֵשׁ בְּהַאי אַבְוָרָא, סְלִיִק בְּרַעְיוֹתָא דִּילִי, לְמִיחָב לִיה בְּרַתִּי, וְחַתְּךָ דְּנִפְסָו אַבְוָרָא מִכִּי כְּנִישְׁתָּא, יְהִיבָנָא לִיה בְּרַתִּי. דְּאֲמִינָא בְּדוּלְגָא דָּא דְּאֶתָּא לְמִשְׁמַע קִדְיֵשׁ, גְּבַרָא רַבָּא לִיהוּ בְּאוֹרֵייתָא, וְאָף עַל

[8] (אֲנִי לֹא כְּתַבְתִּי אֶת זֶה, זֶה (...) כְּתַב אֶת זֶה... אֶתָּה כְּתַבְתָּ אֶת זֶה, אֲנִי רְאִיתִי, אֲנִי רְאִיתִי תַמּוּנָה. הֵנָּה, אֶתָּה הוֹדִיתָ, עֲלִישׁוּ הוּא הוֹדָה, יְהִי לָךְ מִשְׁפֵּט בְּיוֹם רֵאוּשׁוֹן כְּשֶׁנִּחְזָר מֵאוּמָן, כְּשֶׁנִּחְזָר יְהִי מִשְׁפֵּט בְּבְרִיסָל, זֶה וְקָרָא "פְּשָׁעִים נֶגְדַ הָאֲנוּשׁוֹת", כִּי אֶתָּה הַרְגַתְּ אֶת אוֹרְיָה, יֵשׁ לִי סֵרֵט, וְזֶה מִצְלָם. אוּלַי זֶה הַכְּפִיל שֶׁלָּךְ, אֲנִי לֹא יוֹדַע, זֶה אֶחָד דּוֹמֵה לָךְ אוֹ שְׂגָה אֶתָּה? זֶה אֶתָּה הֵייתָ, אֶתָּה מוֹדָה, גְּמַרְנוּ, הוּא הוֹדָה, הוּא הוֹדָה שְׂגָה הוּא. אִידָּךְ שְׂאֶתָּה חוֹזֵר מֵאוּמָן תַּחֲזֹר דְּרָדָּ בְּרִיסָל, שְׂמָה יְהִי לָךְ מִשְׁפֵּט בְּבְרִיסָל, פְּשָׁעִים נֶגְדַ הָאֲנוּשׁוֹת, אֲנַחְנוּ מִחֲפָשִׁים אֶת זֶה שְׂרָצַח אֶת אוֹרְיָה).

[9] זוּר חֶלֶק ב, שְׂמוֹת, תְּרוּמָה דָּף קסו, ע"א (מַעֲשֵׂה זֶה בְּשִׁינוּיִם קִצַּת בְּזָהָר חֲדָשׁ רוֹת דָּף קה, ע"א, וְשֵׁם נִשְׁתַּנוּ שְׂמוֹת הַתְּנָאִים, וְכֵן לֹא מוֹדֵר שֶׁהוּא בְּנוֹ שֶׁל ר' סְפָרָא)

רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי אַבָּא, שְׂרוּ בְּבִי אוּשְׁפִיזִיָּהוּ, קְמוּ בְּפַלְגוֹת לִילְיָא, (דָּף קס"ו ע"א) לְאַשְׁתַּדְלָא בְּאוֹרֵייתָא. בְּרִיתָהּ דְּאוּשְׁפִיזָא, קָמַת וְאַנְחִירַת לוֹן שְׂרָגָא, וּלְבַתֵּר קַיִמַת אַבְתְּרִיָּהוּ לְמִשְׁמַע מְלִין דְּאוֹרֵייתָא.....

[רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי אַבָּא חִיו שְׂרוּיִים בְּבִית מֵאַחֲרֵיהֶם, וְקָמוּ בַחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה. בַּת הַמַּרְאָח קָמָה וְהִאֲחִירָה לָהֶם גַּר, וְאָסַר קָף עֲמֶדָה אַחֲרֵיהֶם לְשַׁמֵּעַ דְּבַרֵּי תוֹרָה...]

אֲשַׁגַּח אַבְתְּרִיָּה, וְחִמָּא בְּרִיתָהּ דְּאוּשְׁפִיזָא קַיִמָּא אַבְתְּרִיָּהוּ, אָמַר כִּי גַר מַצְוָה, מֵאִי גַר. דָּא גַר דְּהִיאִי מַצְוָה דְּנָשִׁין וְכַיִן בִּיה, וְאִיהִי גַר דְּשַׁבָּת, דְּאָף עַל גַּב דְּנָשִׁין לֹא זָכָא בְּאוֹרֵייתָא, הָא גּוּבְרִין וְכַיִן בְּאוֹרֵייתָא,

הוא אָמַר: לא, הוא קָפַץ מִהֵגֶן, הוא אָמַר: יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּה. טוב, (מִיד), זֶה הִיָּה בְּרִיָּה דְרַב סַפְרָא. אַז [בְּרִיָּה דְ] רַב סַפְרָא אַז הוּא קָבַל עַל עֲצָמוּ שְׁלֹכְנֵתִים הוּא לֹא מְדַבֵּר, בְּנֵתִים, פְּתָאם רוּאִים אוֹתוֹ

שְׁמִיָּה רַבָּה, אַז מִיָּד עֲשׂוּ לוֹ שְׂדוּךְ, וּבִסּוּף רָאוּ שֶׁהוּא בִּכְלָל לֹא יוֹדֵעַ בְּרַכַּת הַמְּזוּן, (אֲנִי הִיִּיתִי נֶגֶד הַשְּׂדוּךְ, אֲמַרְתִּי: הוּא לֹא יוֹדֵעַ אֶלֶף וְיָ בֵּית אֶפְלוּ. הֵם לֹא רָצוּ לְהֶאֱמִין לִי, אֲמַרְתִּי: הוּא לֹא יוֹדֵעַ אֶלֶף וְיָ בֵּית.

מראי מקומות והערות

ובְּכִי, וְקָמוּ פְּלֹהוּ וְנִשְׁקוּוּהוּ בְּרִישֵׁיהָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי זָכָאָה חוּלְקָנָא דְזִכְיָנָא בְּהָאִי אֶרְחָא, לְמִשְׁמַע מַלֵּי דְעֵתִיק יוֹמִין מִפּוּמְקָה, מַה דְּלֹא זְכִינְוּ לְמִשְׁמַע עַד הַשְּׁתָא.

גב ד'איהו רבאי, ולא ידענא ביה מקדמות דנא. והשתא אפילו ברפת מזונא לא ידע, ולא יכילנא בהדיה למלעי בין חברינא, דיוליה קריאת שמע, או ברפת מזונא.

[וְעֲקָשׁוּ רַבּוּתִי, אֲנִי מִבְּבַל, וּבְנֵו שָׁל רַב סַפְרָא אֲנִי, וְלֹא זְכִיתִי לְהוֹדֵעַ לְאַבִּי, וְנִטְרַדְתִּי לְכָאוּ וּפְסַדְתִּי, שֶׁהָרִי יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הֵאזִים אֵלַי שֶׁלֹּא אִמְרוּ דְבָרֵי תוֹרָה לְפָנַי אִישׁ עַד שֶׁנִּי חֲדָשִׁים, וְהִיִּים הָיָה הוּא וְנִשְׁלָמוּ. אֲשֶׁרִי חֲלָקִי שֶׁנִּפְגַּשְׁנוּ פַּה. הָרִים רַבִּי יוֹסִי אֶת קוֹלוֹ וּבָבֶל, וְקָמוּ כָלָם וְנִשְׁקוּוּהוּ בְּרָאשׁוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲשֶׁרִי חֲלָקֵנוּ שְׁזָכִינוּ בְּדָרְךָ הֵאזִי לְשִׁמְעַע דְּבָרֵי עֵתִיק הַיָּמִים מִפּוּמְ, מַה שֶׁלֹּא זְכִינוּ לְשִׁמְעַע עַד עַקְשׁוֹ.]

[ובשביל ש'פראיתי אותו יום אָנְדוּ שְׁמַדְלַג מִהַשְּׁלָלָה הָאֵל לְשִׁמְעַע מַדִּישׁ עִם הַצְּבִיר, עֲלָה בְּרָצוֹן לְתַת לוֹ אֶת בַּתִּי, וְנִתְקַף שֶׁהַצְּבִיר יִצָּא מִבֵּית הַנְּקֻטָּה נִתְמִי לוֹ אֶת בַּתִּי. שֶׁאֲמַרְתִּי, שֶׁבְּדוּלְהוּ הָיָה שָׂבָא לְשִׁמְעַע מַדִּישׁ, הוּא יְהֵא אָדָם גָּדוֹל בְּתוֹרָה, וְאָף עַל גַּב שֶׁהוּא תֵּינִק וְלֹא הִפְרַתִּי אוֹתוֹ מִקְדָּם לְכוּ. וְעֲקָשׁוּ אֶפְלוּ בְּרַפַּת הַמְּזוּן אֲנִי יוֹדֵעַ, וְלֹא יִכְלַתִּי לְלַמַּד עִמּוֹ בֵּין הַתְּבוּרִים שֶׁלְּמַד קוֹרֵאת שְׁמַע אוֹ בְּרַפַּת הַמְּזוּן.]

יְתִיבוּ פְּלֹהוּ, אָמַר לוֹן רַבּוּתִי, מִדְּחִמִּינָא צַעֲרָא דְּהָאִי חֲמִי וּבְרַתִּיהָ, דְּחִמִּי וּמַצְטַעֲרֵי בְּנַפְשֵׁיהוּ, דְּלֹא יִדְעֵנָא בְּרַפַּת מְזוּנָא. אֲמִינָא לוֹן, דְּעַד דְּאֲנִידַע בְּרַפַּת מְזוּנָא, לֹא אֶתְחַבֵּר בְּאַנְתֵּתִי, כְּאַרְחָ כֵּל בְּנֵי עֲלָמָא, וְאָף עַל גַּב דְּיִכְלִינָא לְשִׁמְשָׂא בַּה בְּלֵא חוּבָה, לֹא בְּעִינָא לְמַעַבְרַע עַל דְּעֵתִיָּהוּ, הוּאִיל וְלֹא תוּינָא יְכִיל לְמִימַר מַדִּי, עַד תְּרִין יָרְחִין. חֲדוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי תִּיָּא וְחִמּוּ וּבְרַתִּיהָ, וּבְכֵו מִסְגִּיאֵו קְדוּוָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּמִטּוּ מִינְהּ, בְּיָנוּ דְשִׁרְיָתָא, אֲנַהִיר לָן יְמִמָּא, זָכָאָה חוּלְקָנָא בְּאַרְחָ דָּא.

אמר ליה אעבר ליה באחרא, או דלמא ברא יוליד דלהו גברא רבא. אדהכי קם איהו, ודלג עליהו ותיב לקמיהו. אסתפל ביה רבי יוסי, אמר, ודאי אנא חמינא בהאי רביא, דנהורא דאורייתא: פוק לעלמא מניה. או ברא דיוקים מניה. חידה ההוא רביא, ואמר, רבותי אימא קמייכו חד מלה...

[יָשְׁבוּ גַלְסָם. אָמַר לְהֵם, רַבּוּתִי, מִשְׁרָאִיתִי אֶת הַצַּעֲרָא שֶׁל חֲמִי וּבַתִּי שֶׁדְּחִיקִים וּמַצְטַעֲרִים בְּנַפְשָׁם שֶׁלֹּא יִדְעֵתִי אֶת בְּרַפַּת הַמְּזוּן, אֲמַרְתִּי לְהֵם, שֶׁעַד שֶׁאֲדַע אֶת בְּרַפַּת הַמְּזוּן לֹא אֶתְחַבֵּר עִם אֲשֶׁתִּי קְדוּוָה כֵּל הַעוֹלָם, וְאָף עַל גַּב שֶׁיִּכְלַתִּי לְשִׁמְשָׂא בַּה בְּלֵא חוּבָה, אֲנִי רוּצָה לְעַבְרַע עַל דְּעֵתֵם, הוּאִיל וְלֹא יִכְלַתִּי לְוַמַּר דְּבָר עַד שֶׁנִּי חֲדָשִׁים. שֶׁמַּחֲדוּ רַבִּי תִּיָּא וְרַבִּי יוֹסִי וְחִמּוּ וּבַתִּי, וּבְכֵו מִרִב שֶׁמְתָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּבִקְשָׁה מִפּוּמְ, בְּיָנוּ שֶׁהִתְחַלַּתְתִּי, הָאֵר לִנֵּי אֶת הַיָּם. אֲשֶׁרִי חֲלָקֵנוּ בְּדָרְךָ הֵאזִי!]

[אמר לו, העבירנו באחר, או אולי יוליד בן שיהיה איש גדול. בינתיים הוא קם ודלג עליהם וישב לפניהם. הסתפל בו רבי יוסי, אמר, ודאי אני רוצה בגלגל הזה שאור התורה יצא ממוננו לעולם, או בן שיוקים ממוננו. צחק אותו וזך ואמר, רבותי, אמר לפניכם דבר אחד...]

שם דף קסו, ע"ב

והשתא רבותי, אנא מבבל, וברא דרב ספרא אנא, ולא זכינא לאשתמונדעא לאבא, ואטרידנא הכא, ודחילנא, דהא יתבי ארעא דא, אינון אריינון באורייתא, ושוינא עלי דלא אימא מילי דאורייתא קמי בר נש עד תרין ירחין, ויומא דא אשתלימו. זכאה חולקי דאתערערתו הכא. ארים רבי יוסי קליה

אלם, אָמרו "תַּגִּיד בְּרַכַּת הַמְּזוּזִין",
 עָשׂוּ חֲתָנָה, אִיזָה חֲתָנָה עָשׂוּ |¹⁰||,
 אִזּוּ זֶה הָיָה [בְּרִייתוֹ דְּ]רַב סַפְרָא, אַחֲרֵי
 זֶה אָמְרוּ לוֹ "עַכְשָׁיו תַּגִּיד בְּרַכַּת
 הַמְּזוּזִין", הוּא לֹא רָצָה לְהַגִּיד, הוּא
 אָמַר "אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מַה זֶה, אֲנִי לֹא
 יוֹדֵעַ מַה זֶה בְּרַכַּת מְזוּזִין, לֹא יוֹדֵעַ
 אֵיךְ אוֹמְרִים בְּרַכַּת מְזוּזִין".
 הַתְּחִילוּ לִבְכוֹת, הָאָמָא בְּכַתָּה,
 וּוְאִי אֵיךְ הָאָמָא בְּכַתָּה, |¹¹|| הִיא
 לֹא מַפְסִיקָה לִבְכוֹת.
אִזּוּ מַגִּיעַ רַבִּי (אֶלְעָזָר) [תְּחִיא] וְרַבִּי

אָבָא הֲגִיעוּ לְבֵיתוֹ, פְּתָאם,
 רוֹאִים אוֹתָהּ בּוֹכָה, אֶת הָאָמָא,
 לָמָּה אַתְּ בּוֹכָה? הִיא אוֹמְרַת: כִּי
 עָשִׂיתִי שְׂדוּף לְבַת שְׁלִי, חֲשַׁבְתִּי
 שְׂזָה תִלְמִיד חָכָם, [כִּיּוֹן שְׁהוּא] קִפְץ
 מֵהַגָּג לְהַגִּיד יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּה,
 בְּסוּף הוּא לֹא יוֹדֵעַ לְהַגִּיד בְּרַכַּת
 מְזוּזִין, אֲנִי רַק בּוֹכָה כְּכָר חֲדָשִׁים.
 אִזּוּ הוּא אוֹמֵר לָהּ: אוֹלֵי יְהִיָּה
 יְלָדִים צְדִיקִים, אוֹלֵי יְהִיָּה נְכָדִים
 צְדִיקִים, אוֹלֵי הוּא יִלְמַד בְּשׁוּבוֹ
 בְּנִים, אוֹלֵי יִלְמְדוּ אוֹתוֹ קֶצֶת,

מוראי מקומות והערות

¹⁰ בְּסִטְלָה מְאִרִים, שׁוּבוּ בְּנִים הַשְּׁתַלְטוּ לָהֶם עַל
 הַכְּנִסְיָה).

¹¹ (הִייתִי שָׁם, אַתָּה רְאִיתָ אֵיךְ שְׁהִיא בּוֹכָה? הוּא
 צָלַם אֶת זֶה, יֵשׁ לָנוּ סֵרֵט, הִיא בּוֹכָה).

¹⁰ (זֶה הָיָה בְּסִטְלָה מְאִרִים הַתְּחִנָּה, עִם זְקוּקִים, עִם
 בְּלוּנִים, בְּאוּ כָּל הַכְּמָרִים עִם הַצְּלָבִים וְצַעֲקוּ "מַה זֶה,
 שׁוּבוּ בְּנִים הַשְּׁתַלְטוּ עַל הַכְּנִסְיָה", בְּתוֹךְ הַסִּטְלָה
 מְאִרִים עָשׂוּ אֶת הַתְּחִנָּה. וְאִזּוּ קָרְאוּ לְתַקְשׁוּרֵת,
 וְהִגִּיעוּ מִהַנְּתִיקוֹן שְׁלִיחִים, מַה זֶה עוֹשִׂים חֲתָנָה

יִלְמְדוּ אוֹתוֹ לְהַגִּיד בְּרַכַּת מְזוּזָן. כְּתוּב שֶׁהוּא הִיָּה עַל כָּל הַשְּׁלֵשִׁים, הוּא הִיָּה מְמַנֶּה עַל כָּל הַשְּׁלֵשִׁים, הַמְדַרְשׁ אוֹמֵר שֶׁבָּאוּ לְהַרְג אֶת יוֹאֵב. לָמָּה שִׁמַּת אוֹתוֹ בְּחִזְיָת? הוּא הִיָּה הַמְפַקֵּד שֶׁל כָּל־ס, הוּא הִיָּה הָרֹאשׁ שֶׁל כָּל־ס, הוּא יָדַע אֶת כָּל הַשִּׁס בְּעַל פֶּה, לָמָּה שִׁמַּת אוֹתוֹ בְּחִזְיָת? הוּא אָמַר "קִבְּלָתִי מִכְּתָב מְדוּד", אִז הוּא הָרֹאֵה לָהֶם אֶת הַמְּכַתֵּב, וְזֶה אָסוּר לְהִרְאוֹת מִכְּתָבִים, אֲנִי מִבְקֵשׁ לֹא לְהַעֲבִיר מִכְּתָבִים וְלֹא לְהִרְאוֹת מִכְּתָבִים, כִּי יוֹאֵב הָרֹאֵה לֹא אֶת הַמְּכַתֵּב, אִז לָכֵן הוּא (- דוד) אָמַר לוֹ (- לְשַׁלְמָה לְפָנָי שֶׁנִּפְטַר) "וְעָשִׂיתָ כְּכַתְּמָתְךָ" (מְלָכִים א' ב, ו). [שִׁדַּע אִיד לְהַעֲנִישׁ אֶת יוֹאֵב]. "וְגַם אֶתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לִי יוֹאֵב בֶּן צְרוּיָה" (שָׁם, ה), מָה הוּא עָשָׂה לוֹ? פְּשׁוּט הוּא הָרֹאֵה אֶת הַמְּכַתֵּב.

אז כָּל זֶה כְּתוּב בְּדָף מ"ג עֲמוּד א' בְּקִדּוּשֵׁינָא¹², "אֶתוֹ הָרַגְתָּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עֲמוּזָן", אִז אוֹמֵר הַגְּמָרָא: בְּאֵמַת הוּא לֹא הָרַג אוֹתוֹ, הוּא רַק שָׁם אוֹתוֹ בַּשּׁוּרָה

עבשיו זֶה תִּשְׁע, עֲכָשְׁיוּ זֶה תִּשְׁע, בְּתִשְׁע וְחִצֵּי נַעֲשָׂה הַבְּדִלָּה, בְּעֶשֶׂר וְחִצֵּי כָל־ס נוֹסְעִים לְאוּמָן, יֵשׁ פֶּה עֲשָׂרָה מְטוֹסִים כְּאֵן בְּרַחֲבָה, אָבֵל רַק מִי שֵׁישׁ לוֹ וְיִזָּה וּפְסָפוּרְט, רַבִּי נִתָּן אוֹמֵר "בְּלִי פְסָפוּרְט אֲנִי לֹא נוֹסֵעַ", מִי שֶׁאֵין לוֹ פְסָפוּרְט אִז הוּא יִחְפֶּה לְשָׁבוּעַ הַבָּא. נִסְדֵּר לְכָל־ס פְּסָפוּרְטִים, בְּתִשְׁע וְחִצֵּי יִהְיֶה בְּרַכַּת הַמְּזוּזָן, וְאַחֲרֵי בְּרַכַּת הַמְּזוּזָן מִיָּד יִהְיֶה מְעָרִיב, אַחֲרֵי זֶה יִהְיֶה הַבְּדִלָּה, וְאַחֲרֵי זֶה כָל־ס נוֹסְעִים לְאוּמָן, אֶף אֶחָד לֹא יִשָּׂאֵר כְּאֵן, אֲנִי מְזַהֵיר.

אז עֲכָשְׁיוּ יֵשׁ סֶרְטוֹן שֶׁהֲרַגוּ אֶת אוֹרְיָה, אוֹרְיָה הִיָּה יֵלֵד צְדִיק,

¹² (אֶת כָּל זֶה תִּלְמַד עִם אֲשֶׁתְּךָ, דָּף מ"א).

בה" (רות א, יד), וְהִיא [– עֲרֶפֶת] רַק
נִתְּנָה לָהּ נְשִׁיקוֹת, כֹּל זֶה כְּתוּב
בְּסוּטָה מ"ד עמוד ב', "יבאו בני
הַנְּשׁוּקָה וַיִּפְּלוּ בְיַדִּי בְּנֵי
הַדְּבֻקָה", אז "וְרוֹת דְּבֻקָה בָּהּ".

כי [רות נקראת] "אם המלך", כי רות
חִזָּה עַד שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, רות
חִזָּה אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה, כי
כְּשֶׁהִתְחַתְּנָה עִם בְּעֻזָּה הִיא כָּכָר
הִיְתָה בֵּת אַרְבַּע מֵאוֹת, וְלִכְן
כְּתוּב "וַיִּתֵּן ה' לָהּ הַרְיוֹן" (רות ד, יג),
אוֹמֵר הַמְּדַרְשׁ רַבָּה: שְׁלֵא הִיָּה
לָהּ בְּכָלָל [אפשרות להביא ילדים בדרך
טבעית] ה' נָתַן לָהּ הַרְיוֹן [בְּדֶרֶךְ גַּם],
הִיא הִיְתָה כָּכָר בֵּת אַרְבַּע מֵאוֹת,
כִּי הִיא הִיְתָה הַבֵּת שֶׁל עֲגֻלוֹן,
עֲגֻלוֹן זֶה מֵיָד בֵּהִתְחַלָּה [כְּשֶׁנִּכְנסוּ
לְאַרְזָא],

[ואומר] החשבון: שלשים שנה
[ראשונות שהיו בארץ] זֶה
יְהוֹשֻׁעַ וְהַזְּקֵנִים — יְהוֹשֻׁעַ זֶה
עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנָה, כֹּל זֶה מֵבִיא
בְּעַל הַטּוֹרִים עֲכָשָׁיו בְּפִרְשֵׁת

הֶרְאוּנוּהָ. אִז אָדָם בָּא לְעוֹלָם
לְהִיּוֹת בְּשׁוּרָה הֶרְאוּנוּהָ, אִז הוּא
הִיָּה בְּשׁוּרָה הֶרְאוּנוּהָ אִז בָּאוּ
כֻלָּם לְהֵרֵג אֶת יוֹאֵב, אִז יוֹאֵב
אָמַר "אֲנִי לֹא שָׁמַתִּי אוֹתוֹ בְּשׁוּרָה
הֶרְאוּנוּהָ [מִבְּעֵתָיו], קִבְּלֵתִי פְקֻדָּה
מִדָּוִד הַמֶּלֶךְ, אִם לֹא — אֲנִי מוֹרֵד
בַּמְּלָכוֹת, דָּוִד יִהְרַג אוֹתִי"¹³.

אז עֲכָשָׁיו שׁוֹאֲלִים: מִי הֵרַג אֶת
אוֹרֵיָהּ? לָמָּה אוֹרֵיָהּ מֵת? כִּי
אוֹרֵיָהּ הוּא הִיָּה הַנוֹשֵׂא כָלִים [של
גלית], כְּתוּב (שְׁמוּאֵל ב, יא) "אוֹרֵיָהּ
הַחַתִּי", אִז יֵשׁ אוֹמְרִים [שהיה יהודי,
וּנְקָרָא] "הַחַתִּי" עַל שֵׁם מְקוֹמוֹ, וַיֵּשׁ
אוֹמְרִים שֶׁהוּא הִיָּה בְּאַמַּת חַתִּי,
הוּא הִיָּה גַר צֶדֶק, לָמָּה הוּא נִהְיָה
גַר? כִּי מִקְדָּם הוּא הִיָּה הַנוֹשֵׂא
כָלִים שֶׁל גְּלִית.

גְּלִית הִיָּה הֶהְכִי הַצַּדִּיק... גְּלִית
הִיָּה כְּזֶה צַדִּיק שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְתַאֵר אוֹתוֹ... אִז כְּתוּב "יבאו בני
הַנְּשׁוּקָה וַיִּפְּלוּ בְיַדִּי בְּנֵי
הַדְּבֻקָה", כְּתוּב "וְרוֹת דְּבֻקָה

מראי מקומות והערות

הַחֲפָשִׁי, לֹא מִכְּפָיָהּ וְלֹא בְּגִלְל שֶׁהִרְבִּיצוּ לָהּ, אֶתָּה
הַיְדִית, הִנֵּה אֶתָּה עַד, אֶתָּה תִּבְאָה לְהַעֲבִיד בְּבָרִסְל
אַחֲרֵי אוֹמֵן).

¹³ (אז מִבְּקָשִׁים, עֲכָשָׁיו רוֹצִים לְהַסְגִּיר אֶת זֶה
שֶׁהֵרַג אֶת אוֹרֵיָהּ... אִז אֶתָּה אוֹמֵר שֶׁזֶּה אֶתָּה הַיְיִת,
הַיְדִית, שְׁלֵא תִתְחַרֵּט אַחַר כָּךְ, שְׁלֵא תִגִּיד שֶׁהַיְדִית
בְּכַפָּיָה אוֹ שֶׁקִּבְּלֵת מִכּוֹת, אֶתָּה מוֹדָה מִרְצוֹנָךְ

וַיֵּלֶךְ, ¹⁴ אִזְּ הוּא אֹמֵר: שְׁרַמּוּ
 בְּפִסּוּקַי] "כִּי יִדְעַתִּי אַחֲרֵי מוֹתִי כִּי
 הִשְׁחַת תִּשְׁחַתּוּן" (דְּבָרִים ל"א, כ"ט), "כִּי
 יִדְעַתִּי אַחֲרֵי מוֹתִי כִּי הִשְׁחַת
 תִּשְׁחַתּוּן", אִזְּ כְּתוּב חֲמֵשׁ פְּעָמִים
 הַמֶּלֶךְ "כִּי", כְּנֶגֶד חֲמֵשׁ עוֹלָמוֹת,
 כְּנֶגֶד חֲמֵשׁ פְּרָצוּפִים; אִדָּם
 קִדְמוֹן, עֵתִיקָא, אֶרֶיךָ זֶה שְׁלֵשׁ,
 אֲבָא וְאֵמָא זֶה חֲמֵשׁ, זְעִיר
 וּמְלָכוֹת זֶה כְּבָר שֶׁבַע — שֶׁבַע
 סְפִירוֹת, אִזְּ כְּתוּב "כִּי יִדְעַתִּי
 אַחֲרֵי מוֹתִי כִּי הִשְׁחַת תִּשְׁחַתּוּן",
 אִזְּ כְּתוּב חֲמֵשׁ פְּעָמִים "כִּי" בְּסוּף
 וַיֵּלֶךְ, אִזְּ חֲמֵשׁ פְּעָמִים "כִּי" זֶה

כְּנֶגֶד חֲמֵשַׁת הַפְּרָצוּפִים, וְ"כִּי"
 זֶה [גִּימַטְרִיא] שְׁלֵשִׁים — כָּ"ף יו"ד,
 אֹמֵר בְּעַל הַטּוֹרִים: יְהוֹשֻׁעַ מֶלֶךְ
 עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֶה שָׁנָה — אַרְבַּע
 עֲשָׂרָה כְּבוֹשׁ וְחִלּוּק וְעוֹד אַרְבַּע
 עֲשָׂרָה זֶה עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֶה, וְעוֹד
 שְׁנַתִּים הַזְקָנִים, זֶה שְׁלֵשִׁים, אִזְּ
 שְׁלֵשִׁים. וְאַחֲרֵי זֶה הִיָּה כּוֹשֵׁן
 רְשָׁעִתִּים, הַמְדַרְשׁ רַבָּה אֹמֵר
 "כּוֹשֵׁן רְשָׁעִתִּים — זֶה לְבָן".

הַאָר"י אֹמֵר: [כּוֹשֵׁן רְשָׁעִתִּים] זֶה
 גִּלְגּוּל שֶׁל לְבָן, [אֲבֵל זֶה לֹא
 לְבוֹ עֲצֻמוֹ] כִּי זֶה כְּבָר אַרְבַּע מֵאוֹת

מֵרֵאִי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

לְגַמֵּר כִּי תְּבוֹא, וְאַחֲרֵי זֶה נִצְבִּים וַיֵּלֶךְ, וְלִלְמַד אֵת
 הַבְּעַל הַטּוֹרִים הָאֲחֵרוֹן בְּוַיֵּלֶךְ.

¹⁴ עֲכָשׂוּ וְהִיָּה נִצְבִּים וַיֵּלֶךְ, כָּל אֶחָד יְגַמֵּר אֵת
 הַפְּרָשָׁה, מִי שְׁלֹא יְגַמֵּר כִּי תְּבוֹא - יְגַמֵּר כִּי תְּבוֹא,
 בְּעֵשֶׂר וְחָצִי בְּלֶם מִשְׁחָרְרִים, אִזְּ לִפְנֵי שְׁטֵטְסִים לְאוּמוֹן

תִּשְׁעִים וְאַחַד, אַחֲרֵי זֶה הוּא עֶבֶד
שֵׁשׁ שָׁנִים — זֶה תִּשְׁעִים וְשֶׁבַע,
וְעוֹד שְׁנַתִּים בְּדָרֶךְ — זֶה תִּשְׁעִים
וְתִשְׁעִי, כְּשֶׁבִנְיָמִין נוֹלָד הוּא הָיָה
בְּגִיל תִּשְׁעִים וְתִשְׁעִי, וְאַחֲרֵי זֶה
עוֹד שְׁלֹשִׁים וְאַחַד שָׁנָה — בְּגִיל
מֵאָה שְׁלֹשִׁים — הוּא יָרַד
מִצְרַיִם.

[עֵד]

כאן הסביר את דעת האר"י הקדוש, שלא
יתכן שלבן הוא כושן רשעתיים, כיון שעבר
מלבן עד כושן רשעתיים למעלה מארבע מאות שנה,
וביאר החשבון שמאז שירד יעקב למצרים בשבעים
נפש עד שמלך כושן רשעתיים על עם ישראל עברו
280 שנה, עליהם נוסף 130 שנה של יעקב עד שירד
למצרים, ועוד 20 שנה, הרי 430 שנה, שהרי אלעזר
עבד אברהם פגש את לבן בחרן (כפי שהזכיר
למעלה) כשהלך להביא את רבקה ליצחק, לאישה
ועניין זה היה 20 שנה קודם לידת יעקב, ואז לבן היה
לפחות בן עשר עשרים, הרי שאם נאמר שלבן הוא
כושן רשעתיים הרי שכשהתחיל למשול על עם
ישראל היה בן 440 - 450, וכיון שזה רחוק שחי כל
כך הרבה שנים אומר האר"י שזה רק בסוד גלגול]

בְּתוֹב שְׁפָרְעָה שָׁאֵל אוֹתוֹ: בֶּן
כַּמָּה אַתָּה? "כַּמָּה יָמֵי
שְׁנֵי חֲיִיךָ" (בְּרֵאשִׁית מז, ח) ? וְהוּא

שָׁנָה, [ומפרט החשבון:] כִּי מֵאֲתַיִם
וְעֹשֶׁר שָׁנָה בְּמִצְרַיִם וְאַרְבָּעִים
שָׁנָה זֶה בְּמִדְבָּר וְשְׁלֹשִׁים שָׁנָה
[תקופת יהושע וזקנים שהזכיר] זֶה כְּבָר
(מֵאֲתַיִם שְׁבָעִים) [מֵאֲתַיִם שְׁמוֹנִים]. עַכְשָׁיו
כְּשִׁיעֶקֶב פָּגַשׁ אֶת לֶבֶן וְלֶבֶן נִשְׁק
אוֹתוֹ.

לָמָּה לֶבֶן נִשְׁק אוֹתוֹ? מָה, הוּא
כָּל כֶּף אוֹהֵב אוֹתוֹ? [אלא]
הוּא רָצָה לְרֹאוֹת אִם אֵין לוֹ
יְהִלְמִים בְּפֹה, כִּי הַמְּבָרִיחִים
מִחֲבִיאִים אֶת הַיְהִלְמִים בְּפֹה, כָּל
אֵלָה שְׁמְבָרִיחִים יְהִלְמִים, כָּל
אֵלָה שְׁמְבָרִיחִים יְהִלְמִים תָּמִיד
שָׁמִים אֶת זֶה בְּפֹה, אֵיךְ מְבָרִיחִים
יְהִלְמִים לְאוֹמֵן אוּ מְאוֹמֵן? —
שָׁמִים אֶת זֶה בְּפֹה. אִז לֶבֶן נִשְׁק
אוֹתוֹ לְרֹאוֹת אִם יֵשׁ לוֹ יְהִלְמִים
בְּפֹה.

אִז בְּאֵיזָה גִיל הוּא הָיָה? הוּא
הָיָה בְּגִיל שְׁבָעִים וְשֶׁבַע,
בְּגִיל שָׁשִׁים וְשָׁלֹשׁ הוּא קָבַל אֶת
הַבְּרָכּוֹת, אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּשֵׁם
וְעֶבֶר — שְׁבָעִים וְשֶׁבַע, אַחֲרֵי
שְׁבַע שָׁנִים הוּא הִתְחַתֵּן — זֶה
שְׁמוֹנִים וְאַרְבַּע, וּבְשֶׁבַע שָׁנִים
נוֹלָדוֹ לוֹ שְׁבַע יְלָדִים עִם דִּינָה —

מורינו הרב בחבורה

מָאָה אַרְבָּעִים שָׁנָה, ('וה' השיב את שְׁבוֹת אִיֹּב כְּרֹאשׁוֹנָה, וה' גָּרַךְ אֶת אִיֹּב פִּי שְׁנַיִם מִבְּרֵאשׁוֹנָה') [‘וה’ שָׁב אֶת שְׁבוֹת אִיֹּב ... וַיִּסַּף ה’ אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאִיֹּב לְמִשְׁנָה’], בְּמָקוֹם שְׁבָעִים — מָאָה אַרְבָּעִים, כְּמָה זֶה שְׁבָעִים וְעוֹד מָאָה אַרְבָּעִים? מֵאֵתִים וְעֶשֶׂר, אִזּוֹ אִיֹּב חִי מֵאֵתִים וְעֶשֶׂר.

כִּי אִיֹּב הָיָה גִלְגּוֹל שֶׁל תְּרַח, לְפִי הָאֲרָ"י הוּא הָיָה גִלְגּוֹל שֶׁל תְּרַח, לְפִי הַגָּאוֹן הוּא הָיָה גִלְגּוֹל שֶׁל יוֹבָל, הַגָּאוֹן — אִזּוֹ יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהוּא הָיָה יוֹתֵר גָּדוֹל אֶפְלוּ מֵהָאֲרָ"י, שֶׁהוּא מְגַלֶּה לָנוּ סוּדוֹת שֶׁהָאֲרָ"י לֹא גִלָּה לָנוּ.

אָמַר: "[מִי שְׁנֵי מְגוּרֵי שְׁלֹשִׁים וּמֵאֵת שָׁנָה] מֵעַט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי" (שָׁם, ט). הוּא הָיָה צָרִיךְ לְחִיּוֹת עַד מֵאֵתִים וְעֶשֶׂר הוּא הָיָה צָרִיךְ לְחִיּוֹת, כְּמוֹ אִיֹּב.

כִּי אִיֹּב חִי מֵאֵתִים וְעֶשֶׂר, כְּתוּב שֶׁה' הִחְזִיר אֶת שְׁבוֹת אִיֹּב כְּרֹאשׁוֹנָה [‘וה’ שָׁב אֶת שְׁבוֹת אִיֹּב בְּהִתְפַּלְלוֹ בְּעַד רַעֲהוּ וַיִּסַּף ה’ אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאִיֹּב לְמִשְׁנָה” (אִיֹּב מֵב, י)]. — פִּי שְׁנַיִם, ה' נָתַן לְאִיֹּב פִּי שְׁנַיִם, בְּמָקוֹם שְׁבַע אֶלֶף אֲתוֹנוֹת — אִזּוֹ הוּא קִבֵּל אַרְבַּע עֶשְׂרֵה אֶלֶף, בְּמָקוֹם חֲמֵשׁ מֵאוֹת גְּמָלִים — אֶלֶף גְּמָלִים, כָּל דָּבָר פִּי שְׁתַּיִם, בְּמָקוֹם שְׁבָעִים שָׁנָה —

הָאָרִי אומר שאיוב זה גלגול של תרח, לכן הוא לקה בשחין, הוא התגלגל חמש עשרה פעם, [בדורו של] אברהם, [ובדורו של] יצחק, [ובדורו של] יעקב, הוא היה במצרים, כתוב שכשירדו למצרים נולד איוב, שיצאו ממצרים — אחרי שנה — **”הִישׁ בָּה עֵץ אִם אֵין”** (במדבר יג, כ) — אם איוב חי אז אי אפשר לכבש את ארץ ישראל, אפלו שהוא גוי, לא יעזר שום דבר, היה להם אטום, היה להם טילים, מה לא היה להם, פוטין נתן להם הכל, הכל קבלו מפוטין¹⁵].

אז עכשיו מדברים על זה,

חוזרים לנושא שלנו, הנושא שלנו זה שאורייה — שהוא היה הכי הצדיק, אז הוא בהתחלה היה חתי, לפי המדרש הוא היה חתי¹⁶].

אז מדברים על זה שאליעזר היה צריך לעוף באויר, הוא היה צריך לגלות את רבקה, רש"י אומר שרבקה הייתה הבת היחידה הכשרה. כי הבנות אסור להם לצאת מהבית, בחרן הקפידו שבת לא יוצאת מהבית רק בלילה, ואסור שיהיה בחורים ברחובות [בזמן שבנות בחוץ], שלא יסחב לה, מישהו יבא לסחב לה את הכד, שלא יעשו טובות,

❁ מראי מקומות והערות ❁

וארבע אריות, היה אלה ארבע מאות ששים וארבע אריות.

אז עכשיו נשארו לנו עוד שתי דקות, עוד שתי דקות הבדלה, ואז כלם מתפארים וגומרים נצבים וילך, הנה תביא את התינוק, תביא את התינוק, גומרים נצבים וילך, נצבים וילך. אז עכשיו כתוב **”כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחתו, אחרי מותי, אחרי מותי כי השחת תשחתו”**, אז **”כי”** זה שלשים, חמש פעמים **”כי”** זה החמש פרוצופים.

(הנה תביא את התינוק לכאן, הוא גביא את משיח, זה קבר משיח בן דוד, התינוק הזה זה משיח בן דוד, יש לנו עוד עשרים דקות, עוד עשרים דקות לשעור, ואחרי זה כלם משתחררים בלי יוצא מן הכלל, כלם משתחררים).

¹⁵ בסוף פוטין הפיל שם את האוירון של החבר הכי טוב שלו (פריגוד'ין - ראש כח ואגדר), לא יודעים את זה עד היום מי הפיל את האוירון, אומרים ששובו בני הפילו את האוירון. כי הגנף עף, ראו שהגנף עף וזה היה טיל, אמרו שזה פצצה פארוז'יו, כי אהבים לשחות יו, הגוים שותים ארוגי יו, כשאתה בא לגוי הנותה אתה רואה ממש אתה רואה עד התקרה ארון - רק בקבוקי יו, רק בקבוקי יו. בשבת אחרונה מביאים את הבקבוקי יו, שמפניות, בקבוקי יו, לפני שנוסעים לאומן. אצל כל הגוים, לכל אחד יש שם איה מאה בקבוקי יו, אז הם אמרו שהם שמו פצצה, אבל זה לא נכון, ראו שהטיל מעיף את הגנף.

¹⁶ דינאל הוא נלחם עם אלה ארבע מאות ששים

שִׁישְׂאָרוֹ בְּבֵית.

אז עֲכָשׂוּ אֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים עַל זֶה
שֶׁאֲלִיעֶזֶר עֲבַד אֲבָרְהָם שָׂאֵל
אֶת אֲבָרְהָם: אֵיךְ אָנִי אֲגִיעַ
לְחָרָן? הוּא אָמַר לוֹ: מַה הַפְּרוֹשׁ
'אֵיךְ אַתָּה תִּגְיַע לְחָרָן', אַתָּה
תַּעֲוֹף בְּאֹוִיר, מֶה אַתָּה שׂוֹאֵל
שְׂאֵלוֹת?! כִּי אֲלִיעֶזֶר אָמַר
לְאֲבָרְהָם שְׂכָל הָעוֹלָם הֵם גּוֹאֲלֵי
דָם, כִּי נִהְרְגוּ שְׁנֵי מְלִיאָרְד שֵׁשׁ
מֵאוֹת מְלִיוֹן חִילִים, חִילִים
טוֹבִים, אֲנָשִׁים צְדִיקִים.

כי אֲבָרְהָם שָׂאֵל: רְבוּנוּ שֶׁל
עוֹלָם, אוּלַי יֵשׁ שָׁם צְדִיק
אֶחָד. כָּתוּב בְּמִדְרָשׁ שֶׁאֲבָרְהָם
שָׂאֵל: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, נִהְרְגוּ שְׁנֵי
מְלִיאָרְד שֵׁשׁ מֵאוֹת מְלִיוֹן, [שְׂמַא
הִרְגִיתִי אֵיזָה צְדִיק בָּהֶם. אָמַר לוֹ ה': צְדִיק
אֶחָד לֹא הָיָה שָׁם, אִם הָיָה צְדִיק
אֶחָד לֹא הָיִיתִי מְרַשֶּׁה לְךָ לְהִרְגוֹ
אִךְ אֶחָד. אִז לָכֵן "אֲנֹכִי מְגַן לְךָ"
[בְּרֵאשִׁית טו, א], מַה זֶה "מְגַן לְךָ"?
שֶׁאַתָּה לֹא צְרִיף לְפַחַד. כִּי הוּא
הִרְגוּ שְׁנֵי מְלִיאָרְד שֵׁשׁ מֵאוֹת

והנה "לַעֲת עָרַב" (בְּרֵאשִׁית כד, יא)
פְּתָאֵם אֲלִיעֶזֶר מְגִיעַ, הוּא
אוֹמֵר: "הִגְמִיאֲנִי נָא מְעַט מִים
מִכַּדִּי" (שָׁם, יז), אִז הִיא אֲמָרָה לוֹ:
אַתָּה לֹא צְרִיף [-]. כִּי הַכֹּל עָף
בְּאֹוִיר, בְּרַגַע שֶׁהוֹלְכִים עִם
הַצְדִיק — הַכֹּל עָף בְּאֹוִיר, כָּלֵם
עָפִים בְּאֹוִיר, כָּל הָעֲבוּדָה שֶׁל
הָאָדָם זֶה לְלַכֵּת עִם הַצְדִיק, וְאִז
כָּלֵם עָפִים בְּאֹוִיר, כָּלֵם עָפִים
בְּאֹוִיר. מִתְגַּלֶּה טוֹרְנָא נָאָה
בְּסִימָא — כָּלֵם עָפִים בְּאֹוִיר, רַק
הוֹלְכִים עִם הַצְדִיק — כָּלֵם עָפִים
בְּאֹוִיר, הָעֲבוּדָה שֶׁל הָאָדָם זֶה
לְעוֹף בְּאֹוִיר, אָדָם הוֹלֵךְ עִם
הַצְדִיק אִז הוּא עָף בְּאֹוִיר, אִז הוּא
הוֹלֵךְ עִם הַצְדִיק אִז הוּא עָף
בְּאֹוִיר, הוּא מְגִיעַ לְחָרָן תוֹף
שְׂעָה, יִלְקוּט שְׂמַעוֹנֵי אוֹמֵר שְׂזֵה
הָיָה תוֹף שְׂעָה, וּבְכַרְקֵי דְרַבֵּי
אֲלִיעֶזֶר כָּתוּב שֶׁלֵּשׁ שְׂעוֹת, לְקַח
לוֹ שְׁלֵשׁ שְׂעוֹת לְטוֹס [17].

❁ מֵרֵאשִׁית מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת ❁

שֵׁשׁ יָמִים, אֲבָל מֵאֲרָץ הָאֵשׁ זֶה שְׁלֹשׁ יָמִים, אִז כִּדְאִי
לִיסַע לְאֲרָץ הָאֵשׁ וְאִז זֶה שְׁלֹשׁ יָמִים, אִם יַעֲשׂוּ לָנוּ
וְיֵזֶה שְׂחוּרָה לְאֲרָץ הָאֵשׁ נִסַּע לְאֲרָץ הַקְּבָרָה.

¹⁷ (כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ שָׂאֵם לֹא נִהְיָה בִּירוּשָׁלַיִם נִהְיָה
בְּאֲרָץ הָאֵשׁ וּמִשָּׁם זֶה שְׁלֹשׁ שְׂעוֹת לְאֲרָץ הַקְּבָרָה,
עֲכָשׂוּ עֲשׂוּ שֶׁאֲפִשׁוּר לְטוֹס לְאֲרָץ הַקְּבָרָה גַם כֵּן
מִיִּשְׂרָאֵל, אֲבָל זֶה יִקַּח יוֹתֵר שְׂעוֹת יוֹתֵר זְמוֹן, זֶה יִקַּח

מְלִיוֹן.

מֵתוּ כָלֶם, כָּלֶם מֵתוּ, וּמֵתוּ שְׁנֵי
מְלִיאָרְד שֵׁשׁ מֵאוֹת מְלִיוֹן, הִ'
אָמַר אָנִי לֹא סוֹלַח לָךְ, עֲכָשְׁיו
תִּהְיוּ בְּגִלוֹת מְאֹתִים וְעֶשֶׂר שָׁנָה,
כִּי לֹא הָיוּ צָרִיכִים לְצֵאת
לְמִלְחָמָה בְּכָלֶל. כִּי חִזְקִיָּה לֹא
יֵצֵא לְמִלְחָמָה, חִזְקִיָּה כְּתוּב...
[18].

אז אֲלֵיעֶזֶר שָׁאֵל אֶת אַבְרָהָם:
אֵיךְ אָנִי אֵלֶיךָ? אֵיךְ אָנִי
אָעֵבֵר? אִזּוּ הוּא אָמַר: אֶתָּה תַּעֲוֹף
בְּאֹיִר, אָנִי מִבְּטִיחַ לָךְ! אֶתָּה
הוֹלֵךְ עִם הַצַּדִּיק אֶתָּה עֹף בְּאֹיִר,
בְּרַגַע שָׂאתָ הוֹלֵךְ עִם הַצַּדִּיק
אֶתָּה עֹף בְּאֹיִר, עִם הַצַּדִּיק עָפִים
בְּאֹיִר, כָּל הָעֵנָן — לְלַכֵּת עִם
הַצַּדִּיק, אֶתָּה הוֹלֵךְ עִם הַצַּדִּיק
אֶתָּה עֹף בְּאֹיִר, עִם הַגְּמָלִים,
עֲשֶׂרָה גְּמָלִים, "עַל הָעֵין" —
הַגְּמָלִים עָפוּ בְּאֹיִר, אָדָם בָּא
לְעוֹלָם לְעוֹף בְּאֹיִר לְכֹן אָדָם בָּא

ואַבְרָהָם זָרַק עֶפֶר וְנִהְיָה
חֲרָבוֹת, הוּא זָרַק
קֶשׁ וְנִהְיָה חֲצִים, מִהֶקֶשׁ נִהְיָה
חֲצִים, מִהֶעֱפֹר נִהְיָה חֲרָבוֹת,
אוֹמֵר: לְמָה? כִּי הוּא אָמַר "אָנֹכִי
עֶפֶר וְאֶפֶר" (בְּרֵאשִׁית יח, כז), אִם אָדָם
אוֹמֵר "אָנֹכִי עֶפֶר וְאֶפֶר" — אִזּוּ
מִהֶעֱפֹר נִהְיָה חֲרָבוֹת וּמִהֶקֶשׁ
נִהְיָה חֲצִים, וְאִזּוּ הוּא יָרָה אֶת כָּל
הַחֲצִים הוּא יָרָה.

וְה' אָמַר לוֹ "שָׁב לִימִינִי עַד
אֲשִׁית אִיבֶיךָ הַדָּם לְרַגְלֶיךָ"
(תְּהִלִּים קי, א), "שָׁב לִימִינִי" — אֵל
תַּעֲשֶׂה כְּלוּם, כִּי לְכֹן יִרְדְּנוּ
לְמַצְרַיִם מְאֹתִים וְעֶשֶׂר שָׁנָה, לְמָה
יִרְדְּנוּ? כִּי הוּא [- אַבְרָהָם] עֲשֶׂה
אֲנִי בְּתִלְמִידֵי חֲכָמִים, כְּתוּב
אֲלֵיעֶזֶר — שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וּשְׁמוֹנֶה
עֲשָׂרָה (בְּרֵאשִׁית יד, יד) — זֶה הָיָה רַק
אֶחָד, אֶפְלוֹ שֶׁהוּא לָקַח רַק אֶחָד

מֵרֵאִי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

אֶתָּה רוֹאֶה אֵיךְ שֶׁהוּא בּוֹרֵחַ, אִזּוּ אֶתָּה רוֹצֵה לְבָרַח אָנִי
יּוֹדֵעַ, אֶתָּה יוֹדֵעַ שֶׁיִּהְיֶה לָּךְ מִשְׁפָּט אַחֲרַי אוֹמֵן, יִהְיֶה
לָּךְ מִשְׁפָּט חֲמוּר מֵאֹד, הַרְגֵת אֶת אוֹרְיָה, אֶתָּה הוֹדִית,
יֵשׁ סָרֵט, יֵשׁ סָרֵטוֹן, הַסָּרֵטוֹ אֶת זֶה, הַכָּל מִסְרָט,
הַיּוֹם עַל כָּל דְּבָר יֵשׁ סָרֵטוֹנִים, עַל כָּל דְּבָר, אִי אֶפְשָׁר
לְהַכְחִישׁ כְּלוּם, אֶתָּה לֹא תוּכַל לְהַכְחִישׁ, אֶתָּה לֹא
תוּכַל לְהַכְחִישׁ כְּלוּם).

18 (תַּיִנוּק הַתַּחִּיל לְבִכּוֹת): מָה אֶתָּה בּוֹכָה? לְמָה
אֶתָּה בּוֹכָה? לֹא עֲשִׂינוּ לָּךְ כְּלוּם... הַכָּל נִתְּנוּ לָּךְ, לְמָה
הוּא בּוֹכָה? לְמָה הוּא בּוֹכָה? לֹא, זֶה בְּגָלְלוּ... בְּגָלְלוּ...
בְּגָלְלוּ הוּא הִרְגִּיו אוֹתוֹ... מִסְכָּן, יָלַד מִסְכָּן, אֵיךְ שֶׁהוּא
בּוֹכָה). טוֹב, עֲכָשְׁיו הַתְּבַטְלוּ כָּל הַתְּגוּרוֹת, עֲכָשְׁיו בְּרַגַע
שֶׁהַתַּיִנוּק בּוֹכָה הַכָּל נִמְתַּק.
(אוֹמֵר לְאֶחָד): הִנֵּה, עֲכָשְׁיו הוּא רוֹצֵה לְבָרַח, רְאִיתָ?

לְעוֹלָם, כָּל מֵה שֶׁהוּא בָּא לְעוֹלָם
זֶה לְעוֹף בְּאֹוִיר, הוּא הוֹלֵךְ עִם
הַצְּדִיק — הוּא עֹף בְּאֹוִיר, אָדָם
בָּא לְעוֹלָם לְעוֹף בְּאֹוִיר, לְכֵן זֶה
"טוֹרָנָא נְאָה בְּסִימָא" זֶה מְשִׁיחַ
בֶּן דָּוִד, מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד יָבֵא עִם
עֲנַנֵי שְׁמַיָא, כְּתוּב בְּדִנְיָאֵל פְּרָק
(ח) (ו' פְּסוּק י"ג) שְׁמֵשִׁיחַ יָבֵא עִם עֲנַנֵי
שְׁמַיָא — עִם עֲנַנִים, לְעֵתִיד לְבָא
הוּא יָבֵא עִם עֲנַנִים.
וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ וּמִדֵּי
שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ יָבֹא כָל
בְּשׂוֹר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָי אָמַר ה'"
(יִשְׁעִיָּהוּ סו, כג), כִּי אָפְלוּ כְּשִׁמְשִׁיחַ
יָבֵא יְגוּרוֹ בְּאַמְרִיקָה, אָבָל יָבֹאוּ
לְהַתְּפַלֵּל שְׁחָרִית בְּשׁוּבוֹ בְּנִים,

כָּלֵם יָבֹאוּ מְאַמְרִיקָה לְהַתְּפַלֵּל
שְׁחָרִית בְּשׁוּבוֹ בְּנִים, כָּלֵם יָבֹאוּ
עִם עֲנַנִים וַיַּחֲזְרוּ, וַיָּבֹאוּ לְמִנְחָה
עוֹד פַּעַם, יַעֲשׂוּ סַעֲוֹדָה בְּבֵיתָ.
הַכֹּל, עִם עֲנַנִים. וְעֲנַנִים זֶה
לְמַעַלָּה מִעֲשָׂרָה טְפָחִים, אִז אֵין
בְּעֵינָי שֶׁל תַּחֲוּמִין. כִּי אֵלֵיהוּ
הַנְּבִיא הוּא יָכוֹל לְבָא גַם בְּשַׁבַּת,
כִּי אֵין תַּחֲוּמִין לְמַעַלָּה מִעֲשָׂרָה,
אִז אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא יָבֵא גַם בְּשַׁבַּת,
וְהוּא יִגִּיד אֵת הַתְּרוּץ אֵיךְ הוּא
הִגִּיעַ בְּשַׁבַּת.

אִז אָדָם בָּא לְעוֹלָם לְרֹאוֹת אֵת
אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא פָּנִים אֶל פָּנִים,
אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא אוֹמֵר "פָּה אֶל פָּה
אֲדַבֵּר בּוֹ" (בְּמִדְבָּר יב, ח), "פָּה אֶל

"תכתב אל"ף", עכשיו תכתב
שי"ן, עכשיו תכתב יו"ד, עכשיו
תכתב תי"ו. ואחרי זה הוא
ב"ואלה שמות", תכתב וי"ו,
תכתב אל"ף, תכתב למ"ד, תכתב
ה"י, שמות — תכתב שי"ן, מ"ם,
וי"ו, תי"ו.

עכשיו מגיע הספר ויקרא,
וואי, מה שקרה אני
לא רוצה לספר לכם, זה אני
מתבייש, (אתם לא מקליטים אותי, בשום אופן
לא...) ה' אמר לו: תכתב וי"ו —
ה'ראה לו וי"ו על כל העולם,
משה לא "סתם כתב מהזכרון",
ה'ראה לו כל אות, כל אות זה
מליארד סודות, תכתב וי"ו,
תכתב יו"ד — ויקר, קו"ף,
רי"ש... משה נשבר, אני מתבייש
לספר לכם את זה, בקצור הוא
אומר: אל"ף אני לא כותב!
תכתב אל"ף! [כבר] כתבו וי"ו,
כתבו יו"ד, כתבו קו"ף, כתבו
רי"ש, פתאם הוא... משה —
אחרי שהוא כבר כתב את כל
בראשית — בי"ת רי"ש אל"ף
שי"ן יו"ד תי"ו, את כל ספר
שמות — וי"ו אל"ף למ"ד ה"י

פה" — "מה לה פה" (מלכים א' יט, ט),
מה לה פה, מה לה, "מה לה פה
ומי לה פה" (ישעיהו כב, טז), צועקים
(בנגיני מרון): "מה לה פה ומי לה
פה", מה הפרוש "מי לה פה"?
זה הפה! הפה של משה! פה, מי
לה פה ומה לה פה, אתה רוצה
את הפה של משה [שנאמר בו] "פה
אל פה אדבר בו"? כן, צמתי
ארבעים יום וארבעים לילה,
ארבעים יום וארבעים לילה, הוא
אומר: אפלו אם תצום מליארד
ימים, מליארד פעמים תצום,
תחיה מליארד שנה — לא תוכל
להיות משה רבנו! להיות משה
רבנו זה אי אפשר, אפלו אדם
יצום מליארד ימים, מליארד
צומות, מליארד תעניות של
ארבעים יום וארבעים לילה הוא
לא יכול להיות משה רבנו! לא
יעזר לו! משה רבנו — זה כל
אות, כל תג, הכל זה סודות
נוראות.

ה' אמר למשה: תכתב
"בראשית", תכתב בי"ת,
תכתב רי"ש, תכתב אל"ף, הוא
כמו ילד בחידה, אומרים לו

בלעם אתה מדבר אתי, מה, אתה חושב שאני מתבלבל? אני, אתה מדבר אתי — אתה מדבר עם בלעם, הוא קלל את מואב קלל את עמון, אתה מדבר עם כלם, רק אתי אתה מדבר? משה זה עקשן — "אני בלעם". מה אומר בלעם? "אני משה, וידע דעת עליון (במדבר כד, טו), אני רואה עד סוף הדורות, מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים (שם), אראנו ולא עתה (שם, יז), אני רואה מה שיהיה עד סוף כל הדורות..."

[עוד] אמר בלעם: "מחץ פאתי מואב וקרקר כל בני שתי" (שם), לא ישאר ממואב זכר. [כי לכאורה קשה] מה בלק כל כף מתעצבן [על עם ישראל עד שהלך לשכור את בלעם]? אז תרוץ אחר: שהוא למד בשובו בנים, זה ראיה שהוא למד בשובו בנים — עצבני, מתוח, לא רגוע, מה? כתוב (דברים ב, ט): "אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה" — לא באו להלחם אתך בכלל, רק רוצים לעבר, הם עברו בגבול בין מואב למדין, אחרי מואב בא מדין, אז הם

שיין מ"ם וי"ו תי"ו, עכשיו ויקרא — הוא כותב את הוי"ו את היו"ד את הקו"ף את הרי"ש, אל"ף הוא לא מסכים, פה היה הוכוח, פה הלך מכות.

בקצור הלך בלאגן, אני לא יכול לספר לכם מה הלך שם, ה' אומר לו: תכתב אל"ף, תכתב אל"ף, ה' צועק עליו: אל"ף, נו, אל"ף. כמו שצועקים על ילד בחידר, תכתב, תכתב. הוא לא רוצה, הוא בורח, אל"ף — אני לא כותב בשום אופן לא, די, כבר אין כח, מספיק, לא מוכן לכתב אל"ף. וואי, הלך שם... בסוף משה הסכים לכתב אל"ף פצפנת כזאתי קטנטנת, טוב התפשרו על אל"ף קטנה, במקום סנטימטר — מילימטר, אל"ף פצפנת כזאת שבקשי אפשר לראות אותה.

אומר בעל הטורים: [מדוע משה לא רצה שיהיה כתוב ויקרא, עם אלף רגילה, כי] משה אומר "אני בלעם". מה הוכוח בין משה ובלעם? מה כל הוכוח? משה טוען: אני בלעם, אני בלעם, אתה מדבר עם

אָבֵל אֲנַחְנוּ רוֹצִים שְׂיִהְיֶה זִכָּר [לְמוֹאָב]. כָּל אֶחָד רוֹצֶה שְׂיִהְיֶה זִכָּר מֵעַם יִשְׂרָאֵל, כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ דוֹרוֹת. לְאִיּוֹב אֵין זִכָּר, אֵין בְּנִים לְאִיּוֹב, וְיֵה' בְּרַף אֶת אַחֲרִית אִיּוֹב מֵרַאשֵׁיתוֹ" (אִיּוֹב מִב, יב) — פִּי שְׁנַיִם, בְּרַף אוֹתוֹ פִּי שְׁנַיִם אָבֵל אֵין לוֹ זִכָּר, יְהוּדֵי הַכִּי פְּשׁוּט יֵשׁ לוֹ זִכָּר, רַבִּי נֶתָן כּוֹתֵב בְּרַף קַע"ב שֶׁהַגּוֹי הַכִּי צְדִיק אֵין לוֹ זִכָּר, אֵין לוֹ בְּנִים, לְגוֹיִם אֵין זִכָּר, וְיִתְאָבֵד כָּל זִכָּר לְמוֹ" (יִשְׁעִיָּהוּ כו, יד), אֵין לָהֶם זִכָּר, שׁוּם זִכָּר לֹא נִשְׁאַר מֵהַגּוֹיִם.

אז עֲכָשְׁיוּ מַה קָרָה? אִזּוֹ בִּלְק רֹאֶה שְׁלֹא יִשְׁאַר זִכָּר מִכָּל מוֹאָב — וְיִמְחָץ פְּאֲתֵי מוֹאָב

עֲבָרוּ בְּאֲמָצֵעַ — בְּגָבֹול, מִי שְׂרוּצָה רוֹאֶה בְּמַפּוֹת, הִנֵּה הוּא זֹכֵר, אֶתָּה זֹכֵר שְׁעַבְרָנוּ מֵאֵילַת סַבְבָּנוּ אֶת מוֹאָב, "רַב לָכֶם סַב אֶת הַהָר" (שְׁם, ג), סַבְבוּ אֶת אֲדוּם, סַבְבוּ אֶת מוֹאָב, עֲבָרוּ בְּגָבֹול בֵּין מוֹאָב וּמְדִיָּן, בְּכָלֵל לֹא נִכְנָסוּ לְמוֹאָב, אִזּוֹ מַה אֶתָּה מִתְּעַצְבֵּן? מַה אֶתָּה כֹּכָה עֲצַבְנִי כִּזָּה? תִּהְיֶה רְגוּעַ, קַח רִיטְלִין! אָבֵל לֹא הִיָּה רִיטְלִין.

[ומתריץ:] אִזּוֹ בִּלְק קָרָא לְבַלְעֵם, הוּא

שָׁאֵל אֶת בַּלְעֵם: מַה עוֹשִׂים? אָנִי רוֹאֶה שְׁלֹא יִשְׁאַר זִכָּר מִמוֹאָב. בִּלְק אָמַר: עֲכָשְׁיוּ זֶה לֹא נוֹרָא,

עכשיו הגענו "קרקר כל בני
שת", "קרקר" זה פעמים שלש
מאות, כי כל פאה זה שלש
מאות.

או אם אדם הולך עם פאות, הוא
לא משאיר זכר מכל אמות
העולם! כשהולכים עם פאות,
אז כל אמות העולם נופלים!
אסור לגזר את הפאות. הכן איש
חי כותב (ב"אשת חיל") [ב"בן איש חיל"]
(דרוש ג' לשבת זכור, מהדורת סאלס תשפ"ג עמוד
100), כותב הכן איש חי: שההבדל
בינינו לבין מסלמים זה רק
בפאות. כי חמאס הולכים כלם
עם זקנים, בחמאס אסור לעשן,
אסור לעשן בחמאס [20], שואל
הכן איש חי: איך יודעים מה
ההבדל בין יהודי למסלמי?
בפאות! פאות הם לא יודעים
לגדל. אז הוא אומר שהיה ספור
אמתי [שבעת שהמסלמים נלחמו בנוצרים,
יהודים נצלו בזכות פאותיהם המבדילים בינם

וקרקר כל בני שת" — הוא ימחץ
את כלם, את כלם ימחץ. "קרקר"
זה שלש מאות. כי "פאה" זה
גימטריא שלש מאות, [19] אז איך
מקבלים שלש מאות? אז האר"י
אומר: ש"פאה" גימטריא
אלהים, "פאה" זה שמונים ושלש
ו"אלהים" זה שמונים ושלש,
ו"אלהים" כותבים [במילוי:]; אל"ף
— מאה ואחד עשרה, למ"ד —
שבעים וארבע, = מאה (שבעים)
[שמונים] וחמש, ה"י — זה חמש
עשרה, זה מאתים, חסר לנו
מאה, (אז אפשר להביא מאה אבטיחים או מאה
בדוקס או מאה בלינצ'ס כדי שזה יגיע לשלש
מאות, אני רוצה להגיע לשלש מאות). [ומבאר
החשבון:] אז עשינו אל"ף למ"ד ה"י
זה מאתים, נשארו יו"ד מ"ם, יו"ד
— זה עשרים, מ"ם — זה
שמונים, כמה זה עשרים ועוד
שמונים? עוד מאה, (אז זה פגגד מאה
בלינצ'ס, מאה ועוד מאתים זה שלש מאות). אז

מראי מקומות והערות

שלש, אז קבלנו שלש מאות.
20 (אם פעם תהיו חמאס אז אתם תפסידו, כי לא
תוכלו לעשן — לא סמים ולא סיגריות... אז לכן לא
כדאי להיות חמאס... אבל בחמאס אסור לעשן
ולכלם יש זקנים, חגיבים לגדל זקן, אין קונצרים).

19 (אתם למדתם חשבון פעם? היית בכתה א' או
שברחת בכתה א'? אז מסתבר שברחת בכתה א').
אז פ"א זה שמונים, ואל"ף זה אחד — זה שמונים
ואחד, וה"י זה חמש — שמונים ושלש. [אז קשה איך
פאה גימטריא 300, אז אמרתי: לחתוך את השמונה
באמצע — אז יהיה שני אפסים — יצא שלש מאות,
ולחתוך אותו לארבע — את השמונה — יצא פעמים

לְאַמּוֹת הָעוֹלָם. יַעֲזוּ שָׁם] ²¹].

עֲבָשׂוּ מֵהַשׂוֹאָה זֶה שְׂמוֹנִים שָׁנָה, בְּתַשְׁפּוּ"ה יִהְיֶה שְׂמוֹנִים שָׁנָה לְסִיּוֹם הַשׂוֹאָה, הַזְּעֵהִיל'עֵר, מִי שְׁסִים אֶת הַשׂוֹאָה זֶה הַזְּעֵהִיל'עֵר, אַתֶּם כֻּלָּם מִחֵר הוֹלְכִים לְזֻעֵהִיל. אִז אֶת הַזְּעֵהִיל'עֵר הוּא סִים אֶת הַשׂוֹאָה, בְּיוֹם שֶׁהוּא נִפְטָר עָשׂוּ אֶת הַחֲתִימָה, וּבְל"ג בְּעֶמֶר עָשׂוּ אֶת הַחֲתִימָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁל בְּרִלִין, זֶה נִקְרָא הַ"רֵיכְסְטָאֵר", אִז הָיָה בֶּן בְּרוּךְ, (הָיָה בֶּן בְּרוּךְ אֶתֶּה הַפְּרֻט אוֹתוֹ), הָיָה בְּרוּךְ בֶּן בְּרוּךְ וְהִבֵּן שָׁלוֹ, אִז הוּא הָיָה הַמְּהַנְדֵּס, הוּא נִתֵּן לְפִנּוֹבִיז' אֶת הַמְּגָרֶשׁ

עֲבָשׂוּ אֲלֵיעֶזֶר צָרִיף לְעֵבֶר מִחֵרן, עַד חֵרֶן זֶה שְׁבַע עֶשְׂרֵה יָמֵי הַלִּיכָה. אִיךָ הוּא יֵלֶךְ שְׁבַע עֶשְׂרֵה יוֹם, כֻּלָּם גּוֹאֲלֵי דָם, כֻּלָּם רוֹצִים לְהַרְגֵּ אֶת אֲלֵיעֶזֶר, אִז אוֹמֵר הַמְּדַרְשׁ: שֶׁהַגּוֹיִם כָּבֵר מִחֻכְמֵי לְהַרְגֵּ אוֹתָם. הַקָּרֵב הָיָה כְּשֶׁאֲבָרְהָם הָיָה בְּגִיל שְׁבָעִים וַחֲמֵשׁ, עֲכָשׂוּ הוּא בֶּן מֵאָה וְאַרְבָּעִים, הַחֲתָנָה הָיְתָה בְּגִיל מֵאָה וְאַרְבָּעִים, אִז הוּא הָיָה בֶּן שְׁבָעִים וַחֲמֵשׁ, עָבְרוּ שְׁשִׁים וַחֲמֵשׁ שָׁנָה.

מֵרֵאִי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

כְּשֶׁבָאוּ לְזִכְרוֹן [עַקֵּב] (בְּעַת שְׂמוֹנוֹ הַדָּב שְׁלִיט"א שֶׁהָיָה שָׁם בְּחַדְשֵׁי אֲדָר - נִסָּן תַּשְׁפ"א) חָפוּ לְאוֹטוֹבּוֹס בְּפֻרְדֵּיִים, זֶה עֲרַבִּים מִתּוֹקִים, עֲרַבִּים יְדִידוֹתִים, עֲרַבִּים כְּאֵלֶּה חֲמוּדִים שְׂאֵין בְּעוֹלָם, אִז הֵם גַּם בֶּן הוֹרְגִים אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי.

²¹ כִּי הַנוֹצְרִים נִלְחָמִים בְּגַד הַמַּסְלָמִים כֹּל הַזְּמַן, יֵשׁ [-] זֶה הַנוֹצְרִים, הֵרְגוּ אַרְבַּע מֵאוֹת עֶשְׂרִים בְּסַבִּירָה וְשִׁתְלִיָּה, שְׁלֹא תִסְעוּ לֹא לְסַבִּירָה וְלֹא לְשִׁתְלִיָּה, אִז יֵשׁ סַבִּירָה וְשִׁתְלִיָּה. אִז הַתְּקוּפָה אֶת אֲרִיֵךְ שָׂרוֹן, מֵה רוֹצִים? לֹא, אֶתֶּה אֲתֵרֵאֵי עַל הַכֹּל. כְּמוֹ שֶׁעֲכָשׂוּ אֲצֵל הַעֲרַבִּים, פַּעַם הָיוּ הוֹרְגִים אֶחָד לְיוֹמִים, אַחֲרֵי זֶה הַתְּחִילוּ לְהַרְגֵּ שְׁנַיִם לְיוֹם, הַיּוֹם כִּבְר הוֹרְגִים שֵׁשׁ לְיוֹם, אִז בָּאֵבוּ סֵנְאוֹ הֵרְגוּ אַרְבַּע וּבִכְפַר פִּנָּא כִּבְר הֵרְגוּ שֵׁשׁ, פְּצוּעִים קִשָּׁה - אֲבָל בַּסּוּף הֵם מִתִּים כֻּלָּם, הֵם, בְּן רִבּוֹ, נֹשָׁאֵר רַב לְבָרָה אוֹתָם שָׁפוֹ רִבּוֹ, שִׁיְהִיָּה לְהֵם הַצְּלָחוֹת.

אִז זֶה הַפְּרָכָה (בְּרֵאשִׁית טו, יב): "וְהוּא יִהְיֶה פְּרָא אֲדָם יָדוּ בְּכָל יוֹד כֹּל בּוֹ". אִז הַעֲרַבִּים, שֶׁהֵם הַכִּי חֲמוּדִים, אִז עֲרַבִּים עֲכָשׂוּ כֹל יוֹם, עֲכָשׂוּ שֵׁשׁ לְיוֹם. אֲמִרְנוּ: בְּהַתְּחִלָּה הָיָה אֶחָד לְיוֹמִים, אַחֲרֵי זֶה שְׁנַיִם לְיוֹם, אַחֲרֵי זֶה אַרְבַּע בָּאֵבוּ סֵנְאוֹ, עֲכָשׂוּ זֶה כִּבְר הֵגִיעַ לְשֵׁשׁ, שֵׁשׁ לְיוֹם! אִז אֶת מִי מֵאֲשִׁמִּים? אֶת בִּיבִי... הוּא אֲשֶׁם... שׁוּבוּ בְּנֵי אֲשִׁמִּים, הֲאֲשִׁימוּ אוֹתָהּ, אֶתֶּה מוֹדָה, נְכוּן? עֲכָשׂוּ הוּא כִּבְר מוֹדָה, הוּא אוֹמֵר שֶׁהוּא לֹא מְצַלִּיחַ לְהַתְּחַמֵּק, יֵשׁ סֵרְטוֹנִים, רוֹאִים הַכֹּל בַּסֵּרְטוֹנִים. אִז אֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים עַל שֵׁשׁ לְיוֹם, זֶה שֵׁשׁ לְיוֹם.

אִז כֹּל יוֹם הֵם הוֹרְגִים עֲכָשׂוּ שֵׁשׁ, פַּעַם הֵרְגוּ אֶחָד לְיוֹמִים, אַחֲרֵי זֶה שְׁנַיִם לְיוֹם, עֲכָשׂוּ בָּאֵבוּ סֵנְאוֹ הֵרְגוּ אַרְבַּע לְפָנָי שְׁבָע, וּבַסּוּף הַשְּׁבָעִי - חֲמִישִׁי בְּכַר - אִז פָּצְעוּ קִשָּׁה בְּכַפַּר פִּנָּא שֵׁשׁ, וְעֲכָשׂוּ הֵרְגוּ בְּפֻרְדֵּיִים, פְּרֻדִּים זֶה הַמְּקוֹם הַכִּי פְּתוּחַ, זֶה מוֹל זִכְרוֹן [עַקֵּב], זֶה שָׁם כֻּלָּם עֲמִדוֹ שָׁם בְּתַחֲתָהּ שֶׁל פְּרֻדִּים,

זֶה רַק עַד גֵּיל שְׁתַּיִם עֲשֶׂרָה אַפְשָׁר, אַחֲרֵי שְׁתַּיִם עֲשֶׂרָה כְּכֹר הָאֶחָד לֹא יִכּוֹל לַחֲתֵן אוֹתָהּ, הָאֶבָּא גַם לֹא יִכּוֹל אַחֲרֵי שְׁתַּיִם עֲשֶׂרָה, הָאֶבָּא יִכּוֹל רַק עַד שְׁתַּיִם עֲשֶׂרָה וַחֲצִי, הָאֶחָד וְהָאֶמָּא זֶה עַד גֵּיל שְׁתַּיִם עֲשֶׂרָה.

אז עֲכָשְׁיוּ כָּל אֶחָד צְרוּף שְׁדוּף, כָּל אֶחָד רוּצָה שְׁדוּף. הִנֵּה יֵשׁ לָנוּ כָּאֵן אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא הוּא עֲשֶׂה שְׁדוּף, וְהוּא בָּא לְשׁוּבוֹ בְּנִים לְחַפֵּשׂ שְׁדוּף, אֲמַרְנוּ לוֹ "פֹּה לֹא מְקַבְּלִים שְׁדוּכִים, אִתָּה רוּצָה — תִּלְמַד עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת תְּקַבֵּל שְׁדוּף". אַז מֵאֵז הוּא לומֵד עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת, עֲכָשְׁיוּ גַם אֲשֶׁתוֹ רוּצָה לְלַמֵּד עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת, אַז עֲכָשְׁיוּ זֶה יִהְיֶה בְּעֵינָה מִי יִלְמַד עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת, מִי יִפְרֹס, הִיא גַם רוּצָה לְשִׁיר וְגַם רוּצָה לְלַמֵּד גְּמָרָא וְגַם רוּצָה לְלַמֵּד לְקוּטִי מוֹהֲרֵין. אַז אֲמַרְתִּי לָךְ, אֲנִי

וּלְבַעֲלָזָא אֶת הַמַּגְרֵשׁ, הוּא הִיָּה הַמַּפְקֵד הָרָאשִׁי שֶׁל כָּל הַצָּבָא הָאֲדָם, וְהוּא הִנְיָף אֶת הַדָּגֵל הָאֲדָם עַל הַ"רִיכְסְטָאָר", וְאַחֲרֵי שֶׁהוּא הִנְיָף אֶת הַדָּגֵל הוּא בָּרַח, וְאֵז הוּא קָנָה אֶת כָּל בְּנֵי בְּרַק מְהַעֲרֵבִים, הוּא הִיָּה לוֹ כֶּסֶף בְּלִי סוּף, הוּא קָנָה אֶת כָּל בְּנֵי בְּרַק, הוּא עֲשֶׂה אֶת הַמַּגְרֵשׁ שֶׁל פּוֹנוּכִיז' אֶת כָּל הַגְּבָעָה, וְאַחֲרֵי זֶה [חֵילָק] לְבַעֲלָזָא וּלְכָל הַחֲסִידוּיוֹת, וְהוּא בָּנָה אֶת פּוֹנוּכִיז', קָרָאוּ לוֹ בֶּן בְּרוּךְ, [22].

אז מְדַבְּרִים עֲכָשְׁיוּ עַל זֶה שְׁאַלְעִיעוֹר שָׁאֵל אֶת אַבְרָהָם אָבִינוּ אֵיךְ הוּא יִכּוֹל לְעַבֵּר הוּא הֵלֵךְ לְחַפֵּשׂ שְׁדוּף, כִּי אֶחָד הוּא מְחַתֵּן אֶת אַחֲוֹתָיו, וְאֵז הִיא יוֹצֵאת בְּמֵאוֹן, אִם הָאֶחָד מְחַתֵּן אֶת אַחֲוֹתָיו אַז יֵשׁ דִּין מֵאוֹן, אִם הָאֶבָּא מְחַתֵּן צְרִיכִים גִּט, אַבְל אִם אֶחָד מְחַתֵּן אַז הִיא אוֹמֶרֶת "אֲנִי לֹא רוּצָה" וְזֶהוּ, יֵשׁ דִּין מֵאוֹן, אַז

❁ מֵרֵאִי מְקוּמוֹת וְהַעֲרוֹת ❁

22 מֵצֵא תוֹ בְּעֵינָה. אַז הוּא הִיָּה עֲשׂוֹר שְׁנִים [-] הִיָּה לוֹ תְּמוּנָה בְּשֵׁלֶשׁ מֵאוֹת אֶלֶף דּוּלָר, הוּא תַעֲד אֶת הַפּוֹגְרוֹם, אֶת הַפּוֹגְרוֹם שֶׁהוּא רָצָה בְּגִיל חֲמֵס, אֶת כָּל הַפּוֹגְרוֹם.

22 וְהָבֹן שֶׁלוֹ הִיָּה בְּשׁוּבוֹ בְּנִים עַד שֶׁהוּא הַתְּגַרֵּשׁ מֵאֲשֶׁתוֹ, הִיא זְרִיקָה אוֹתוֹ מִהַבִּית, הִיא אֲמַרָה לוֹ: אֲנִי לֹא רוּצָה לְרִאוֹת אוֹתְךָ. כִּי הוּא נִתְּיָה לָהּ כְּנֶה דְתִי פְתָאָם, הִיא הִיָּתֶה פְּשָׁרְנִית כְּזֹאתִי, הִיא לֹא הִיָּתֶה לֹא דְתִיתִי וְלֹא חֲלוּנִית, פְּתָאָם הוּא נִתְּיָה לָהּ דְתִי, זֶה לֹא

הַזְהִרְתִּי אוֹתָךְ, הַכֹּל אֲמַרְתִּי לְךָ מִקֶּדֶם.

גְּמָרָא, אִם הוּא לּוֹמֵד דָּף — הִיא לּוֹמֵדֵת שְׁנֵי דְפִים, וְהִיא תְּמִיד פִּי שְׁנַיִם, תְּמִיד הָאִשָּׁה זֶה פִּי שְׁנַיִם מֵהָאִישׁ, תְּמִיד פִּי שְׁנַיִם.

אז רְבִקָּה, אִם לִפִּי הַתּוֹסְפוֹת הִיא הִיְתָה בֵּת אַרְבַּע עָשָׂרָה, כִּי עוֹשִׂים חֲשׁבוֹן שֶׁהִיא חֲזִיהַ מֵאָה שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה, וְהִיא נִפְטָרָה כְּשֵׁיֶעֱקֹב הִיָּה בֶן תְּשַׁעִים וְתִשְׁעִי. כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ל, ח): "וַתִּמָּת דְּבָרָה מִיַּנְקַת רְבִקָּה", [וּבְאוֹתוֹ פָּרָק נִפְטָרָה גַם רְבִקָּה], לָמָּה לֹא כְּתוּב 'רְבִקָּה'? שְׁלֹא יִקְלְלוּ אוֹתָהּ, כִּי עָשׂוּ הִיָּה שׁוֹדֵד, רוֹצֵחַ, שְׁלֹא יִקְלְלוּ אֶת רְבִקָּה, אִם לֹא כְּתוּב, רַק בְּרִמּוֹ "וַתִּמָּת דְּבָרָה מִיַּנְקַת רְבִקָּה", מִתִּי זֶה הִיָּה? כְּשֵׁיֶעֱקֹב הִיָּה בְּגִיל תְּשַׁעִים וְתִשְׁעִי, עֲכָשְׂיוּ בְּגִיל מֵאָה שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ [הִיא נִפְטָרָה], הִיא חֲזִיהַ כְּמוֹ קָהֵת, אִם זֶה יוֹצֵא שֶׁהִיא נִפְטָרָה בְּגִיל מֵאָה שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ, אִם נוֹרִיד מִמֵּאָה שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ נוֹרִיד תְּשַׁעִים וְתִשְׁעִי שָׁנָה, אִם זֶה נִהְיָה שְׁלֹשִׁים וְאַרְבַּע, [בְּו] כְּמָה הִיָּה יִצְחָק כְּשֶׁנוֹלָד יֶעֱקֹב?

אֲנָשִׁים לֹא שׁוֹמְעִים בְּקוֹלִי, וּמִתְחַתְּנִים סָתָם כְּכָה, וְאַחֲרֵי זֶה הָאִשָּׁה רוֹצָה לְלַמֵּד גְּמָרָא, רוֹצָה לְלַמֵּד לְקוּטֵי מוֹהַרִ"ן, רוֹצָה לְלַמֵּד עֵץ חַיִּים. אִם זֶה קָצַת בְּעֵינָה. הָאִשָּׁה רוֹצָה לְלַמֵּד אֶת הָעֵץ חַיִּים, אֶת הַזְּהֵר, וְלְלַמֵּד אֶת כָּל מַה שֶּׁ... וְהַקְּלִיטָה שֶׁל הָאִשָּׁה הִיא יוֹתֵר מֵהִירָה, הַנָּשִׁים — הֵם קוֹלְטוֹת יוֹתֵר מֵהַגְּבָרִים, [23] הַגְּבָרִים תְּמִיד מִקְּבָלִים אַחֲרֵי הַנָּשִׁים. כִּי הַשֶּׁכֶל שֶׁל הָאִשָּׁה יוֹתֵר מֵהִיר, יוֹתֵר חַד, יוֹתֵר צָלוּל. כְּתוּב "בִּינָה יִתְּרָה", שֶׁה' נָתַן לְאִשָּׁה בִּינָה יִתְּרָה, אִם הִיא קוֹלְטַת הַכֹּל הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵהָר, יוֹתֵר מֵהָאִישׁ. וְאֶפְלוּ שֶׁהוּא מְנַסֶּה וּמְנַסֶּה וּמְנַסֶּה זֶה לֹא עוֹזֵר לוֹ, תְּמִיד הִיא קוֹלְטַת לְפָנָיו, אִם כָּל דְּבָר הִיא קוֹלְטַת יוֹתֵר טוֹב, יוֹצֵא שֶׁהִיא יוֹתֵר חֲכָמָה, וְהִיא יוֹתֵר מְבִינָה. הָאִשָּׁה תְּמִיד פִּי שְׁנַיִם. וְאִם הוּא לּוֹמֵד

❦ מוראי מקומות והערות ❦

23 ולכן בכתות מעורבות אז הבנות מקבלות ציינים טובים והבנים רק מקבלים בין שש לחמש, הבת בכל הכתות.

23 ולכן בכתות מעורבות אז הבנות מקבלות ציינים טובים והבנים רק מקבלים בין שש לחמש, הבת בכל הכתות.

בְּנֵי שָׁשִׁים, וְהוּא הַתְּחַתֵּן עֲשָׂרִים
 שָׁנָה קֹדֶם. אִזּוּ יוֹצֵא שְׁכַשְׁיַעֲקֹב
 נוֹלָד הִיא הַיְתָה בַּת שְׁלֹשִׁים
 וְאַרְבַּע, נוֹרִיד עֲשָׂרִים, הִיא הַיְתָה
 [בּוֹמֵן שֶׁהַתְּחַתְּנָה עִם יַחֲקֵן] בַּת אַרְבַּע
 עֲשָׂרָה. עֲשִׂינוּ חֲשִׁבוֹן פְּשׁוּט,
 כְּתוּב שְׁקֵהֶת חֵי מֵאָה שְׁלֹשִׁים
 וְשָׁלֹשׁ, לְוִי מֵאָה שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעֵי
 עֶמְרָם גַּם מֵאָה שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעֵי, אִזּוּ
 אִם הִיא חֵיהָ מֵאָה שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ
 וְהִיא נִפְטָרָה כְּשִׁיעֲקֹב הָיָה בְּגִיל
 תְּשַׁעִים וְתִשְׁעֵי, יוֹצֵא כְּשִׁיעֲקֹב
 הָיָה בְּגִיל תְּשַׁעִים וְתִשְׁעֵי אִזּוּ הִיא
 הַיְתָה אִזּוּ בְּגִיל מֵאָה שְׁלֹשִׁים
 וְשָׁלֹשׁ, נוֹרִיד תְּשַׁעִים וְתִשְׁעֵי —
 זֶה שְׁלֹשִׁים וְאַרְבַּע, נוֹרִיד עֲשָׂרִים
 — זֶה אַרְבַּע עֲשָׂרָה, אִזּוּ זֶה לְפִי
 תּוֹסְפוֹת בִּיבְמוֹת כַּמֶּ"ב עֶמְרוֹד ב',
 הִיא הַיְתָה בַּת אַרְבַּע עֲשָׂרָה. לְפִי
 רַש"י, הִיא הַיְתָה בַּת שָׁלֹשׁ. אִזּוּ
 אִם הִיא הַיְתָה בַּת אַרְבַּע עֲשָׂרָה
 אִזּוּ זֶה בְּדִיּוֹק גִּיל שֶׁל שְׁדוּכִים, וְאִזּוּ
 הִיא הַתְּחַתְּנָה, וְאַחֲרֵי עֲשָׂרִים
 שָׁנָה נוֹלָד יַעֲקֹב, אַחֲרֵי תְּשַׁעִים
 וְתִשְׁעֵי שָׁנָה הִיא הַיְתָה בְּגִיל מֵאָה
 שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ, וְזֶה לְפִי הַסְּפָרִי
 [שְׁאוֹמֵר שְׁחִיהָ כְּשֶׁנִּי קֵהֶת]. אִזּוּ צְרִיכִים
 לְהַגִּיד שֵׁשׁ כָּאֵן מְדַרְשִׁים

חֲלוּקִים, אִין לָזֶה תְּרוּץ, כִּי לְפִי
 תּוֹסְפוֹת הִיא הַיְתָה בַּת אַרְבַּע
 עֲשָׂרָה, וּלְפִי רַש"י הִיא הַיְתָה בַּת
 שָׁלֹשׁ. עַל כָּל פְּנִים, מֵהַיּוֹם בְּשׁוּבוֹ
 בָּנִים מִתְּחַתְּנִים בְּגִיל שָׁלֹשׁ,
 מֵהַיּוֹם, אִזּוּ זֶה גִיל שֶׁל שְׁדוּכִים,
 לֹא צָרִיךְ לְשָׁאֵל אוֹתָהּ "אֵת כֵּן
 רוּצָה, אֵת לֹא רוּצָה", יִשְׂרָאֵל
 שִׁילְדָה נוֹלָדֶת אוֹמְרִים לָהּ יִשְׂרָאֵל
 מִי הַחֲתָן שְׁלָהּ, אַרְבַּעִים יוֹם קֹדֶם
 יוֹצֵאת בַּת קוֹל, בְּרַגַע שֶׁנוֹלָדוּ
 יַעֲקֹב וְעָשׂוּ הוֹדִיעוּ לָהֶם שֶׁעָכְשׂוּ
 נוֹלָדוּ תְּאוֹמוֹת אֶצֶל לִבָּן,
 הַתְּאוֹמוֹת נוֹלָדוּ כְּשֶׁהוּא הָיָה
 בְּגִיל שָׁשִׁים וְשָׁלֹשׁ, בְּרַגַע שִׁיעֲקֹב
 קָבַל אֵת הַבְּרִכוֹת נוֹלָדוּ
 הַתְּאוֹמוֹת, וּמִיָּד הָיָה זֶהוּ, וְאַחֲרֵי
 אַרְבַּע עֲשָׂרָה שָׁנָה כְּשֶׁהֵם הָיוּ
 בְּגִיל אַרְבַּע עֲשָׂרָה אִזּוּ הוּא פָּגַשׁ
 אֵת לִבָּן, וְאַחֲרֵי שִׁבְעֵי שָׁנִים הָיָה
 הַחֲתָנָה — הֵם הָיוּ בְּגִיל עֲשָׂרִים
 וְאַחַד, בְּגִיל עֲשָׂרִים וְאַחַד, וְאַחֲרֵי
 זֶה עוֹד שִׁבְעֵי שָׁנִים זֶה עֲשָׂרִים
 וְשִׁמוֹנָה, וְאִזּוּ נוֹלָדוּ הַשֵּׁשׁ שְׁכַטִּים
 וְדִינָה, וְאַחֲרֵי זֶה עוֹד אַרְבַּע שָׁנִים
 זֶה שְׁלֹשִׁים וְאַרְבַּע, עוֹד שְׁנַתִּים
 בְּדֶרֶךְ זֶה שְׁלֹשִׁים וְשִׁשׁ, יוֹצֵא
 שְׁאֵחַת [- רַחֵל] נִפְטָרָה בְּגִיל

יָבוֹא בְּטוֹחַ, כִּי אֶפְּלוּ מְשִׁיחַ יִסַּע
 לְאוֹמֶן, תְּמִיד ר' לוי יִצְחָק אָמַר
 שְׁאֶפְלוּ מְשִׁיחַ. הֶרְבֵּיהּ אָמַר
 שְׁמְשִׁיחַ אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְגַּלֶּה הוּא
 יִתְגַּלֶּה בְּאֶרֶץ הַגָּלִיל זֶה נִקְרָא
 טְבֻרְיָה, מִשָּׁם הוּא יֵלֵךְ לְבֵית לֶחֶם
 לְהַעִיר אֶת רְחֵל אֲמֵנוּ, יַחַד יִלְכוּ
 לְמַעַרַת הַמְּכַפְּלָה לְכָאן, לְהַעִיר
 אֶת אֲבָרְהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, שְׁעַכְשָׁו
 הֵם שׁוֹמְעִים אֶת הַתְּפִלוֹת שְׁלֵנוּ,
 כִּי אֲבָרְהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב הֵם
 מַעֲלִים אֶת כָּל הַתְּפִלוֹת. וְאֵז יֵרְדוּ
 שְׁלוֹשָׁה שׁוֹפְרוֹת מֵהַשָּׁמַיִם, וְאֵז
 אֲבָרְהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב יִתְקַעוּ:
 תְּרוּעָה תְּקִיעָה תְּרוּעָה, תְּרוּעָה
 תְּקִיעָה תְּרוּעָה, תְּרוּעָה תְּקִיעָה
 תְּרוּעָה. וְאֵז כָּל הָעוֹלָם יָבוֹא
 לְמַלְחָמָה עִם יִשְׂרָאֵל וְזֶה יִשְׁמַע
 בְּכָל הָעוֹלָם זֶה יִהְיֶה תְּרוּעַת
 מַלְחָמָה, שֶׁה' הוּא הָאֱלֹקִים ה'
 הוּא הָאֱלֹקִים, וְהִיָּה ה' לְמִלְחָה עַל
 כָּל הָאֶרֶץ כָּל הָעוֹלָם יִמְלִיךְ אֶת
 ה'. וְאֵז תִּהְיֶה רַעֲדַת אֲדָמָה וְכָל
 הַכְּנִסְיוֹת יִפְּלוּ עִם הַמְּסַגְּדִים, כִּי
 לָנוּ אָסוּר לְגַעַת בְּשׁוֹם דָּבָר !.

וְלָבֵן בְּלֶם חִיבִים לְנִסְעַ לְאוֹמֶן,
 אֶפְלוּ מְשִׁיחַ יִסַּע לְאוֹמֶן,

מורינו הרב בעצרת בחברון

שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ וְאַחַת [- לְאֵה] בְּגִיל
 שְׁלֹשִׁים וְשֶׁבַע, כִּי לְאֵה נִפְטְרָה
 אַחֲרֵי שָׁנָה. אֵז רְחֵל הִיָּתָה
 שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ וְלְאֵה הִיָּתָה
 שְׁלֹשִׁים וְשֶׁבַע — גִּימְטְרִיָּא
 יַחֲדָה, כָּל הָעֲנָיִן זֶה לְקַבֵּל אֶת
 הַיַּחֲדָה.

שְׁעוֹר שְׁנִמְסָר בַּעֲצַרַת הָאֱלֹפִים בְּחֶבְרוֹן אוֹר לַיּוֹם שְׁשִׁי לַיַּל ט"ו אֱלוּל כִּי תָבוֹא

צְרִיכִים לְדַעַת שְׁגָם הַשָּׁנָה
 תשפ"ד [ראשי תיבות]:
 תִּחַל שְׁנַת פְּדוּת, שָׁנָה שְׁמְשִׁיחַ

עֲרָבֵי שְׁנֵסָה לְחַרֵּשׁ אֶת הַשְּׂדֵה שְׁלוֹ, הִיָּה פּוֹגַע בְּגוֹשׁ שֶׁל גְּפִרִית וְהִיָּה מִתְפּוֹצֵץ²⁶. כִּי הַגְּפִרִית זֶה מִתְפּוֹצֵץ עַל הַמָּקוֹם, כְּמוֹ הַגְּפִרִיִּים שֶׁמִתְפּוֹצְצִים עַל הַמָּקוֹם. וְכֹל הָעֲרָבִים שְׁנֵסוּ לְחַרֵּשׁ אֶת הָאֲדָמָה שֶׁבַע שָׁנִים כָּלֵם נִהְרָגוּ, כָּלֵם נִרְצָחוּ. אֲנָשִׁים חֲפִים מִפְּשַׁע... נִשְׁמוֹת טְהוֹרוֹת וְזָכוֹת עָלוּ לְשָׁמַיִם...

עַד שֶׁשָּׂרַח בַּת אָשׁוּר הִגִּיעָה וְהִתְחִילָה לְרַקֵּד, וְעַל יְדֵי הַרְקוּדִים שֶׁלָּהּ אִזּוּ זָכוּ כָּלֵם לְגֹאֲלָה הַשְּׁלָמָה בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן!

שְׁעוֹר שְׁנִמְסָר לְאַחַר תְּפִלַּת עֶרְבִית אוֹר לְיוֹם שְׁלֹשֵׁי לַיִל י"ט אֱלוֹל נְצָבִים וְיִלְךְ

אִין בְּזֶה שׁוֹם שְׁאֵלוֹת וְלֹא דִיוֹנִים. בֵּין אִם הָרַב יִצְלִיחַ לְהִגִּיעַ וּבֵין אִם הָרַב לֹא יִצְלִיחַ לְהִגִּיעַ זֶה לֹא מִשְׁנָה בְּכֹלֵל, זֶה לֹא מִשְׁנָה כְּלוּם – כָּלֵם נִרְשָׁמִים עוֹד הַיּוֹם לְאוּמָן, בְּלִי יֵצֵא מִהַכֹּלֵל, אִזּוּ הַקְּבוּץ יִהְיֶה בְּאוּמָן. בְּמַקְרָה וְלֹא אִזּוּ בִירוּשָׁלַיִם,^[24] בְּלָנוּ נִתְרָאָה^[25] אוֹ בִירוּשָׁלַיִם, אוֹ בְּאוּמָן בְּעֶזְרַת ה' יַחַד עִם מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן!

שְׁעוֹר שְׁנִמְסָר לְאַחַר תְּפִלַּת עֶרְבִית אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לַיִל י"ח אֱלוֹל נְצָבִים וְיִלְךְ

אִזּוּ "גְּפִרִית וְמִלַּח שְׂרָפָה כָּל אֲרָצָה" (דְּבָרִים כ"ט כ"ב), כְּתוּב בְּפִרְשָׁה שְׁ[ל]אַחַר חֲרָפוֹ הַבַּיִת] כָּל אֲרָץ יִשְׂרָאֵל נִהְפְּכָה לְגְּפִרִית, וְכֹל

מֵרֵאִי מְקוֹמוֹת וְהֵעֵרוֹת

ולא לקול דברי נבואה אלא מנקה שהיו מקניאים בעבודת אלילים, כמד"א יקניאיהו בזרים לפיכך מעוף השמים ועד בהמה נדרו הלכו, א"ר יודן שבע שנים נתקיים עליה גפירת ומלח משום והגביר ברית לרבים שבוע אחד, כותיים שבה מה היו עושים זורעים כאן והיא נשרפת זורעים כאן והיא נשרפת בבקעת נטופה כבש ידיה על פדניה וסליק עפרא יקידא ואוקיד דרעיה.

²⁴ (ואם לא אז באָרְץ הָאֵשׁ אוֹ בְּאָרְץ הַקְּרָת. יֵשׁ אֲרָץ הָאֵשׁ וְאֲרָץ הַקְּרָת, שְׁלוֹשׁ יָמִים נְסִיעָה בְּאֲנִיָּה טִיסָה בְּשְׁלוֹשׁ שְׁעוֹת).

²⁵ (אוֹ בְּאָרְץ הָאֵשׁ אוֹ בְּאָרְץ הַקְּרָת).

²⁶ יִלְקוּט שְׁמַעוֹנִי יִרְמִיהוּ פֶּרֶק ט

על ההרים אשא בכי ונהי ועל נאות מדבר. על נאות יעקב שנעשו כמדבר לא שמעו לא לקול דברי תורה

תּוֹצִיאֵי אוֹתוֹ מֵהֵיאוֹר, נִחְסֵל אוֹתָךְ. תִּדְעֵי לָךְ שְׁזֵה הַסּוּף שְׁלָךְ. אַז אֹמֵר רַשׁ"י²⁷ "הִלְכַת" (שְׁמוֹת ב' ה') בָּא מֵלֶאדָּה גְבֻרֵי אֶל חֲבָטָם לְקַרְקַע, בְּזִכּוֹת שְׁמַרְיָם הַנְּבִיאָה זְכָתָה רַק לְרַקֵּד כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה זְכָתָה לְהַכְנִס עִם הַגּוֹף לְגַן עֵדֶן.

שְׁעוֹר שְׁנַמְסֵר לְאַחַר תְּפִלַּת עֶרְבִית אוֹר לְיוֹם רְבִיעִי לַיִל כ' אֱלוּל נֶצְבִים וַיִּלְךְ

שְׂרַח בַּת אֲשֶׁר רַק הִיְתָה רוֹקֶדֶת

"וַתִּקַּח מְרִים הַנְּבִיאָה אַחֲזוֹת אֶהְרֵן אֶת הַתֶּף בְּיָדָהּ וַתִּצְאֶן כָּל הַנְּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתַפִּים וּבִמְחֻלַּת" (שְׁמוֹת ט"ו כ') כִּי מְרִים רַק הִיְתָה רוֹקֶדֶת, פָּרְעָה הִיָּה אֹמֵר לָהּ כָּל יוֹם אֲנִי הוֹרֵג אוֹתָךְ, כָּל יוֹם אֲנִי תוֹלֵה אוֹתָךְ, פּוֹשַׁעַת, אַתָּה עוֹבְרַת עַל דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא, יֵשׁ לִי גַם בַּת פּוֹשַׁעַת (- בְּתֵיבָה בַּת פְּרַעֲוָה) אֲמַרְתִּי כָּל יֶלֶד יְהוּדִי לְהַטְבִּיעַ אוֹתוֹ, אֲמַרְתִּי כָּל יֶלֶד יְהוּדִי לְהַטְבִּיעַ אוֹתוֹ, וְהִיא רָאָתָה אֵיזָה יֶלֶד יְהוּדִי, הוֹצִיאָה אוֹתוֹ מֵהֵיאוֹר. הַבְּנוֹת - הִיָּה לָהּ שְׁבַע בְּנוֹת (- מִשְׁרֹתוֹת) - אֲמָרוּ לָהּ, אִם

מֵרֵאִי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

הוֹלֵךְ לְמוֹת (בְּרֵאשִׁית כה, לב) - הוֹלְכוֹת לְמוֹת לְפִי שְׁמֹחוּ בָּהּ; וְהַפְּתוּב מְסִינָו, כִּי לָמָּה לָנוּ לְכַתֵּב וְנַעֲרֹתֶיהָ הוֹלְכוֹת.

²⁷ רַשׁ"י שָׁם: "עַל יַד הֵיאוֹר" - אֶצֶל הֵיאוֹר, כְּמוֹ רֵאוּ חֲלֻקַּת יוֹאָב אֶל יָדִי (שְׁמ"ב ב' יד, ל), וְהוּא לְשׁוֹן יַד מִמֶּשׁ, שִׁיד הָאָדָם סְמוּכָה לוֹ. וְהַבְּנוֹתֵינוּ אֲמָרוּ, "הוֹלְכוֹת" לְשׁוֹן מִיְתָה (סוּטָה י"ב ע"ב), כְּמוֹ הִנֵּה אֲנִי

כל היום היא באָה בַּרְקוּדִים לְיַעֲקֹב אָבִינוּ וְכִכָּה יַעֲקֹב אָבִינוּ הוּא לֹא הִרְג אֹתָהּ, כִּי מִי שֶׁהָיָה אוֹמֵר יוֹסֵף חַי מִיָּד הָיָה צָרִיךְ לְמוֹת [מִתְקַפֵּדַת יַעֲקֹב עַל פֶּה שֶׁהָאֲחִים מְכָרוּ אֶת יוֹסֵף, אֲבָל שָׂרַח בֵּת אֲשֶׁר, מִסְרָה נִפְשָׁה וְסִפְרָה לְיַעֲקֹב בְּשִׂיחָה:] עוֹד יוֹסֵף חַי וּמְלֹךְ בְּמִצְרַיִם וְלוֹ שְׁנֵי בָנִים מְנַשֶּׁה וְאַפְרַיִם.

את התאנה הראשונה, לבוא להגיד "ארמי עובד אבי" מי זה ארמי עובד אבי? זה לבן, לבן היה כזה צדיק הוא אמר פעמיים מה' יצא הדבר, גם מה' יצא הדבר גם כי מה' הוא [29].

[לפני קריאת התורה אמר:]

עבשיו כי תבוא כל הקללות ונהפכות לברכות.

עבשיו זה שבת אחרונה של

השנה שבת הבאה זה שבת אחרונה. (אתה עובד במצות אולי תכין לנו כמה שבתות 4 לכל הפחות כי נגמרו השבתות השנה אני לא יחזיק מעמד זה ממש שבר אותי נשאר רק שבת אחת).

לפני שנכנס לביתו אמר:

בְּלֶם נְרַשְׁמִים לאומן עוד היום, כי צריכים להזמין המון מטוסים, וכלם נרשמים לאהל של יום הכפורים. [28] וצריכים אלפים מקומות אהל של אלפים מקומות לכן צריכים להרשם כלם היום לכל הפחות מחר.

שיעורי שב"ק פרשת כי

תצא

הוגנה על ידי מוריני הרב שליט"א בכ"ק

שיעורי שב"ק פרשת כי

תבוא

לפני קריאת התורה תלמד קידושין דף יד' עד

ביבורים אדם צריך להביא את הרימון הראשון או

מוראי מקומות והערות

במטוס או שלוש שבועות באוניה נתן ברקמן היה שם הוא פגש שלושה היפים כאלה עם שיער ארוך הם שילמו לו שאדם הולך עם פאות כל העולם משרתים אותו. עד יום חמישי נדע מה יהיה עם ראש השנה אם יבטלו לרב את היויה.

²⁸ שָׁהָ יִהְיֶה עַל הַמִּגְרָשׁ שֶׁל שְׁנֵה שְׁעֵבְרָה.
²⁹ שבת הבאה בארץ הקרח או בארץ האש נ.מ. יחליט. שאלו את הרב איפה הרב יהיה בר"ה. הרב אמר בארץ האש אמרנו זה כבר בשיעור איפה זה ארץ האש ליד אנטרקטיקה משם זה 3 שעות

רה"ש תגמור קידושין, היום הכריזו על הדף היומי ט' (חשון?) היום ר' מאיר שפירא מלובלין זה אבא שלך? אז בתרפ"ג לפני מאה שנה הוא הכריז על התחלת הדף היומי בכנסיה הגדולה ב

קירב אותו לישיבה הוא היה אלוף ישראל באגרוף במשקל נוצה, אח"כ הוא התחתן עם אחת מצפת אז הוא נשאר שם לצערי, הוא פתח שם כוללים לפני 30 שנה, הוא היה הראשון שפתח שם כולל, והוא נפטר שם, אם הוא היה נשאר בשובו בנים הוא לא היה צריך למות.

גם אתה תלמד דך יומי גם אתה גם הלל, הלל זה גלגול של הלל הצדיק שרץ ג' מילין לפני עני בן טובים בגמרא (בכתובות סז ע"ב) הלל רץ כמו נפתלי רץ קפץ מצלמון, כמו שאול שרץ 60 מיל מאשקלון עזה לשילה אז הוא ראה שהלוחות לא שם, הפלישתים לקחו את הלוחות אז הוא שוב פעם 60 מיל עד לגוליית ועוד הוא הלך אתו קרטה ולקח לו את הלוחות, הלוחות זה טון, כל לוח חצי טון אחרי זה הוא רץ עוד עם זה 60 מיל, שישים מיל זה שישים ק"מ במרתון הכי גדול זה 42 ק"מ, אבל פה זה היה 180 מיל

הוא היה אלוף ישראל באגרוף מגיל 6 [היה לו שק איגרוף בבית], הוא היה רק מתאמן 16 שעות ביום מ6 בבוקר, הוא סיפר לא היה מעניין אותו כלום, לא תורה לא ה' לא כלום רק להיות אלוף העולם באגרוף, ואז היה אליפות אירופה זה היה בפיליפינים אז הוא התמודד עם 5 עוג מלך הבשן כל אחד 2 מטר אז הוא השכיב את כולם על הרצפה, השכיב 5 הוא היה בטוח שיגידו שהוא ניצח, הוא הסתכל על המסך היה מסך דיגיטלי אז הוא חשב שהוא יראה חביב 5 אפס הוא רואה שכתוב 5 אפס להם במקום לו, אז הוא הבין שהוא צריך לברך הגומל יצא משם

היה אחד חביב משעלי הוא היה פעם בישיבה, אתה לא הכרת אותו, זבולון דחבש

בחיים, שלא חיסלו אותו שהוא ניצח אותם.

אז הוא הבין שהכל שקר אז הוא עזב את זה והלך לבוסטון, שם הוא הקים מכון לריצה, הוא אימן שם למרתון אז כל יום הוא רץ 50 ק"מ 25 ק"מ הלוך 25 ק"מ חזור, אז ככה הוא חזר בתשובה כי פעם אחת הוא רץ בהרים בכביש אז היה ממש גשם סמיך הוא לא ראה כלום אז הוא התעלף [קיבל דום לב], אחרי זה ירד עליו שלג עד שכיסה אותו מטר שלג, אז הוא התעורר היה כבר לילה הוא לא ראה כלום אז הוא התחפר ועלה למעלה הצליח לצאת [אז הוא ראה הכל לבן הכל שלג וחושך], אז הוא ראה אור מרחוק של בתים הוא הלך לשם ומיד שהוא הגיע הוא התעלף ואז עשו לו אמבטיות רותחות 3 ימים ושלוש לילות עד שהוא הבריא. מאז הוא התחיל ללכת לשיעורים.

בפינג פונג, אלוף העולם בג'ודו אז כל אחד מהם התחיל לספור כמה כסף יש לו, כמה הוא אוכל כמה הוא שותה, כי העיקר זה לאכול ולשתות אז כל אחד התחיל לספר איזה חיים נפלאים יש לו כמו בסיפורי מעשיות ביום השני שכל אחד התפאר איזה "חיים טובים" הוא חי ואז בחמש בבוקר הוא מקבל טלפון [הוא בחיים לא קיבל טלפון בחמש בבוקר], אם זה בחמש בבוקר אז זה טלפון חשוב, אז הוא ענה אז הודיעו לו שהאלוף של הכדורגל מת, זה שהתפאר איזה חיים טובים יש לו אז הוא אמר מישהו פה מתערב מי זה מתערב, אני מזהיר ש[לא] תעיז להתערב יותר, אז [הוא] הבין.

אז הוא התחיל ללכת לשיעורי תורה ככה הוא הלך שנתיים לשיעורים עד שהוא חזר בתשובה.

אז כל אחד ילמד דף יומי ש[תקנו] לפני מאה שנה היום בתרפ"ג ר' מאיר שפירא מלובלין הוא הכריז על הדף היומי, זה אבא

בי יום קודם לזה הוא היה ב? היה שם מסיבה של כל האלופים, רק אלופים אלוף העולם בכדורגל, אלוף העולם

בי יום קודם לזה הוא היה ב? היה שם מסיבה של כל האלופים, רק אלופים אלוף העולם בכדורגל, אלוף העולם

בי יום קודם לזה הוא היה ב? היה שם מסיבה של כל האלופים, רק אלופים אלוף העולם בכדורגל, אלוף העולם

שלך או אבא שלך שניכם שפירא, אז צריך להחליט, [אז כל אחד צריך ללמוד דף היומי, זה הכל סיפורים, כמו עכשיו למדון] דף יד'

עשה הרצאות ב? עם וייצמן כל הרצאה עלתה 700 [אלף] דולר היום זה כבר (7 מיליארד) [700 מליון] דולר

אז כל אחד יצטרך להביא תרקבא דדינרי כל בחור שרוצה להתחתן תרקבא דדינרי כי תרקב זה תרי וקב, כי סאה זה 6 קבין קב זה 24 ביצים אז 6 זה 14 אז חצי זה 3 פעמים 24 זה 72 כל אחד זה 100 גרם זהב זה יוצא 7 קילו, [גרם] 200 של זהב, כל בחור שרוצה להתחתן צריך להביא 7,200 קילו זהב.

אז ביום שלישי הבא יזרקו כבר אטום 12 בצהריים כל אחד ילבש כיפה [צריך משהו שידפיס את זה], שכתוב עליה "שובו בנים", אטום זה מסוכן זה יכול להוציא עין, אתה תתחבא מתחת לשולחן לא יקרה לך כלום.

עכשיו בסטלה מאריס אז מצאו עוד מערה ואומרים שהמערת אליהו שאנחנו הולכים זה לא מערת אליהו יש עוד מערה 50 מטר מסטלה מאריס זה מערת אליהו, בנו שם בית כנסת ולא נותנים לנוצרים להיכנס לשם זה ממש שערורייה ויש עוד מערה שלישית אנחנו נמצא את המערה השלישית.

בל ההמצאות זה היה יהודים גם האטום המציאה אותה יהודיה (עליזה?) היא ייצרה את הפצצת אטום, כי אינשטיין רק המציא את הנוסחה של האטום, זה[EMS] בריבוע כפול 5 איך הוא חשב על כזה דבר היה לו מוח גאוני כזה משהו פלא אבל הוא לא ייצר את זה, גם לא התייחסו אליו הוא היה צעיר הוא היה בן 21 שהוא המציא את זה ממש צעיר ובגיל 40 הוא נהיה כבר איש ציבור הוא רק

עכשיו כולם נוסעים לאומן. **(שאלו)** את הרב אם דן זה הר תבור) הרב אמר שדן זה איפה שהעולם אומרים ליד בית שמש ואז הרב אמר היינו בשבוע

יתרו וכלב זה גימטרייה כבש, איך כלב זה גימטרייה כבש; כלב זה 52 וכבש זה 322 אז מוסיפים קצת קיגל קצת קרטופלך.

בי צריך להוסיף עוד 270 אז אוכלים רוגלך 270 קראטפלך מביאים 270 תרנגולים אדומים³⁰ כי זה גימטרייה רע זה כלב רע גימטרייה כבש כי ע"י הצדיק אפשר להפוך את הכלב רע לכבש אבל כלב זה החיה הכי טמאה ואסור להביא ממנה שום קרבן לה'.

שמעתי מהשומע

(אחרי) ערבית) עכשיו בפרשה זה מצוות ייבום הייבום הראשון היה של יהודה ה' ברחמיו ייבם את עם ישראל אמן.

שעבר בהר תבור ברחנו לכולם ביום רביעי נסענו לכרמל היו שם שירות אף אחד לא ראה יש שם 3 כנסיות בגיל 15 וחצי הייתי באחת מהם.

קידוש אחרי שחרית

מחיר כלב, כלב זה החיה הכי טמאה שיש שאף אחד לא יעז לגדל כלב, לכן אסור להביא מחיר כלב מה שקנו במחיר כלב כי כלב רע זה גימטרייה בעל צפון, בעל צפון זה 323 זה כלב רע כי יתרו עשה סביב כל מצרים כלבים זה היה מצרים זה אלפיים אמה כפול אלפיים אמה [כל קילומטר כלב] זה שמונת אלפים כלבים ששמרו שלא יברחו, אף יהודי אף עבד לא ברח ממצרים זה מה שכתוב ביצ"מ לכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשוננו זה הכלבים האלה של

מראי מקומות והערות

כי אצל הצדיק הכל סודות אפילו הממתקים שמחלק)

³⁰ (פלא גדול שאחד מאנ"ש קנה לרב השבוע תרנגולים אדומים וביקש מהמוכר את כל מה שיש לו בחנות ויצא בדיוק 270 תרנגולים ולא סיפר לרב,

חוספות ממורינו הרב שליט"א

ומיד יאמר בפיו ובלבבו שיותר הנה לו תענוג ושמחה בעשיית מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר לעיל מהרגשת תענוג גשמי הנה שהוא מהצרת משכא דחונ'א, וכך יאמר. וראיה לדבר שיותר הנה לו תענוג ושמחה בעשיית מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר לעיל שאפילו היו חוטפין אותו רוצחים באמצע אכילה והיחוד הקדוש לעשות לו הענינים קשים הייתי משמח את עצמי על קידוש השם יתברך יותר מתענוג גשמי הנה, אך יותר שיהיה דובר אמת בלבבו ושהיה אז בשעת מעשה תקוע על לוח לבו בתוכיות ובפנימיות הלב באמת גמור, ולא ישמח את עצמו להיות כגונב דעת עליונה חס ושלום.

שבחי הר"ן יז

גם אמר שהוויג של הצדיק האמת, קשה עליו ענין זה. ולא די שאין לו שום תאוה כלל, כי אם אדרבא יש לו יסורין מזה ממש כמו יסורי התינוק בשעת מילה. כי ממש יסורין אלו יש להצדיק בשעת וויג ויותר מזה. כי התינוק אין לו דעת, על כן אין היסורים שלו גדולים כל כה, אבל הצדיק שיש לו דעת יסוריו גדולים מהתינוק. וזה הנה אצלו דבר פשוט ואמר שכל אדם יכול לזכות לבוא למדרגה זו. וכפי הנראה מדרגתו הנה שקדשתו של עצמו גבה עוד יותר ויותר.

צעטיל קטן

מרבנו הרב רבי אלימלך מליענסק זצוק"ל זיע"א

אלה הדברים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם:

א. בכל עת ורגע שהוא פגוי מן התורה, ובפרט שהוא יושב בטל לבדו בתדר או שוכב על מצתו ואינו יכול לישן, יהיה מהרהר במצות עשה זו של ונקדשתי בתוך בני ישראל, וידמה בנפשו ויצויר במחשבתו כאלו אש גדול וגדול בוער לפניו עד לב השמים, והוא בשביל קדושת השם יתברך שזכר את טבעו ומפיל את עצמו להאש על קידוש השם יתברך, ומחשבה טובה הקדוש ברוך מצרפה למעשה, ונמצא שאינו שוכב ויושב בטל, רק מקיים מצות עשה דאורייתא.

ב. בפסוק ראשון של קריאת שמע ובכרה ראשונה של שמונה עשרה יהרהר בנזכר לעיל, ועוד יכוין אם יענו אותו כל אומות העולם בכל עיניו קשים ונפשמו עורו מבשרו להכחיש חס ושלום ביחודו, יסבול כל היסורים ולא יודה להם חס ושלום, ויצויר בדעתו ומחשבתו כאלו עושין לו בנזכר לעיל, ובזה יצא ידי חיוב קריאת שמע ותפלה כדון.

ג. גם בשעת אכילה והיחוד הקדוש יכוין בנזכר לעיל, ובשיתחיל להרגיש תענוג גשמי יצויר במחשבתו בנזכר לעיל, ומיכה

>>> תיעוד מדהים מאמש מול חופי לימניונאס, במחוז אוויה ביוון .

מל"טים קוטפים תפוחים בישראל^{^^^}. המל"ט מסוגל לקבוע את בשלות התפוחים, את תכולת הסוכר שלהם והאם יש להם מחלות או תולעים. בחווה זו יש גם מכונות המאביקות את פריחת התפוחים במקום חרקים וקובעות את הזמן הטוב ביותר לעשות זאת .

הנהר השקוף ביותר בברזיל <<<

נהר האנקונדה ידוע בשקיפות מימיו הצלולים, המאפשרים לצפות במגוון רחב של בעלי חיים וצומח ימיים.

הבאים לאומן דרך קישינוב מוסרים שכבר שבוע שאנשים לא מקבלים את המזוודות שלהם, וזה נהיה גלגל שלג וכל טיסה שממריאה מביאה מזוודות של טיסות קודמות, בלי מזוודות בכלל של הנוסעים שהיו על המטוס, מאידך קיבלנו דיווח מהשעות האחרונות שמקבלים את המזוודות כרגיל לכן השתדלו להכניס חפצים יקרים ותפילין ותרופות לטרולי.

הודעה רשמית מטעם הממשל הצבאי באומן

"על מנת לארגן חגיגה בטוחה של ראש השנה 9-עד 22 בספטמבר 2023 ברובע העלייה לרגל - באיזור פושקינה והסביבה אסור:

מכירה של משקאות אלכוהוליים וחומרים המיוצרים על בסיס אלכוהול (למעט מוצרים רפואיים המאושרים לשימוש ונכללים במרשם הממלכתי של מוצרי רפואה וחומרי חיסון) בשטח העלייה לרגל; מכירה ושימוש בפירוטכניקה, לרבות זיקוקים, חומרים נפיצים אחרים היוצרים אפקט רעש וכן מכירת נשק פניאומטי וצעצועים המחקים נשק.

גילוי נדיר <<<: נמצאו חרבות של יהודים במרד בר כוכבא מלפני 2,000 שנה.

> יפן בדרך לירח: סוכנות החלל היפנית JAXA השיגרה את הגשושית SLIM על גבי טיל H-IIA ממרכז החלל בטנגשימה, שבדרום המדינה. המשימה, שעלותה 100 מיליון דולרים, יצאה לדרך בהצלחה לאחר שהשיגור נדחה שלוש פעמים בגלל תנאי מזגו האוויר. אם יפן תצליח להנחית את הגשושית על הירח, היא תהיה המדינה החמישית לעשות זאת אחרי ארצות הברית, ברית המועצות, סין והודו - שהצטרפה לאחרונה למועדון.

כך בנוי היסוד של גשרים על פני מים <

בכל חורף, מלון הקרח המפורסם בשוודיה פותח את דלתותיו הקפואות למבקרים המעוניינים לחוות ארץ פלאות חורפית אמיתית, ומלון הקרח הזה בטוח עונה על ההגדרה הזאת ממוקם בכפר השליו Jukkasjarvi בלפלנד השוודית, מלון הקרח האייקוני מספק שהות ייחודית למטיילים המעוניינים לישון מוקפים ברמה קפוא.

המלון שנפתח לראשונה ב1990, כולל כיסאות ומיטות בנויים מגושי שלג וקרח שנלקחו מנהר טורנה הסמוך. אמנים מוזמנים

ליצור חדרים ועיטורים שונים העשויים מקרח.

במבנה יש טמפרטורות בסביבות 5- מעלות.

בסביבות מרץ, מלון הקרח אוסף טונות של קרח מנהר טורן הקפוא ומאחסן אותו באולם ייצור סמוך

המלון ידוע כמלון הקרח והשלג הגדול ביותר בעולם, הוא משתרע על פני כ-6,000 מ"ר. כל סוויטה היא ייחודית והארכיטקטורה של המלון משתנה מדי שנה, כשהיא נבנית מחדש מאפס. מדי שנה, אמנים מגישים את הרעיונות שלהם, וחבר השופטים בוחר כ-50 אמנים ליצירת הכנסייה, הבר, קבלת הפנים, האולם המרכזי והסוויטות. המלון קיים רק בין דצמבר לאפריל, ונרשם כאחד משבעת פלאי שוודיה. ניתן לראות את זוהר הקוטב בחודשי החורף במקום.

ממשלת הודו פועלת לשנות את שם המדינה

הודו תשנה את שמה? הממשלה ההודית תביא החלטה במושב מיוחד של הפרלמנט לשנות את השם ל'בהאראט'. עם זאת, מנהיגי האופוזיציה תקפו את המהלך של הממשלה להקים ועדה לשינוי השם

